

მონაცემთა შეგროვების
და კვლევის
უზრუნველყოფა ქალთა
მიმართ ძალადობისა
და ოჯახში ძალადობის
შესახებ: სტამბოლის
კონვენციის მე-11 მუხლი

დოკუმენტების ნაკრები ქალთა მიმართ ძალადობისა
და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და
პრევენციის ევროპის საბჭოს კონვენციის შესახებ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**მონაცემთა შეგროვების და კვლევის
უზრუნველყოფა ქალთა მიმართ ძა-
ლადობისა და ოჯახური ძალადობის
შესახებ: სტამბოლის კონვენციის მე-
11 მუხლი**

**ქალთა მიმართ ძალადობისა და
ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ
ბრძოლისა და პრევენციის ევროპის
საბჭოს კონვენციის შესახებ დოკუმენ-
ტების ნაკრები**

ავტორი: სილვია უალბი

სოციოლოგიის პროფესორი და იუნესკოს გენდერული კვლევების ხელმძღვანელი, ლანკასტერის უნივერსიტეტი, გაერთიანებული სამეფო

ფრანგული გამოცემა:

Assurer la collecte des données et la recherche sur la violence à l'égard des femmes et la violence domestique – Article 11 de la Convention d'Istanbul

წინამდებარე ნაშრომში
წარმოდგენილი მოსაზრებები
ავტორის პასუხისმგებლობას
წარმოადგენს და აუცილებლად
არ ასახავს ევროპის საბჭოს
ოფიციალურ პოლიტიკას
წინამდებარე დოკუმენტის
სრულად ან ნაწილობრივ
ხელახლა გამოქვეყნებასთან ან
თარგმანთან დაკავშირებული ყველა
მოთხოვნა მიმართული უნდა იყოს
კომუნიკაციის დირექტორატში
(F-67075 სტრასბურგი Ce-
dex ან publishing@coe.int). ამ
დოკუმენტთან დაკავშირებული
ყველა სხვა კორესპონდენცია
მიმართული უნდა იყოს
დემოკრატიის გენერალური
დირექტორატის თანასწორობის
განყოფილებაში.

ყდის დიზაინი და სქემა :
დოკუმენტებისა და პუბლიკაციების
წარმოების დეპარტამენტი (SPDP),
ევროპის საბჭო

ფოტოები: Shutterstock

© ევროპის საბჭო, მარტი 2016
დაბეჭდილია ევროპის საბჭოში

სარჩევი

შესავალი	5
მე-11 მუხლის მოქმედების სფერო	6
სტამბოლის კონვენციის მოცული ყველა ფორმის ძალადობის განსაზღვრება	7
ადმინისტრაციული მონაცემების, გამოკითხვის მონაცემებისა და კვლევის კოორდინაცია	10
შესაგროვებელი ინფორმაციის კატეგორიები	12
რეგულარული მონაცემები	13
საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომი მონაცემები	13
ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვება და კვლევა	14
ადმინისტრაციული მონაცემები	15
გამოკითხვის მონაცემები	22
ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვებისა და კვლევის კოორდინაცია ოფიციალური მაკოორდინირებელი ორგანოები	37
ევროპის საბჭოს მიერ განხორციელებული მონიტორინგი	40
საერთაშორისო მიდგომები	42
დასკვნები	48
კითხვარი	50
ევროპის საბჭოს ძირითადი რესურსები	51
ბიბლიოგრაფია	52

შესავალი

ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახური ძალადობის პრევენციისა და მასთან ბრძოლის ეფექტური პოლიტიკის შესაქმნელად არსებითი მნიშვნელობისაა ცოდნა. მისი განვითარება პოლიტიკის შემუშავებლებს და სამოქალაქო საზოგადოებას საშუალებას აძლევს შეაფასონ მოვლენები და გააუმჯობესონ პოლიტიკა.

მონაცემთა შეგროვება და კვლევა მსხვერპლთა დაცვისა და მხარდაჭერისათვის და ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის აღმოფხვრისთვის აუცილებელი პოლიტიკისა და ღონისძიებების შემუშავებაში გვეხმარება. ამასთან, მონაცემთა შეგროვება და კვლევა აუცილებელია, რათა განისაზღვროს თუ ძალადობის აღკვეთისა და მასთან ბრძოლის ასეთი პოლიტიკების ეფექტურობა. ამისთვის აუცილებელია, რომ ინფორმაციის მიწოდება ინტეგრირებული მიდგომის ნაწილი იყოს, სადაც სათანადოდ იქნება გათვალისწინებული პრაქტიკული მიმდინარეობები. დღემდე, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენცია (შემდგომში „სტამბოლის კონვენცია“) მხარე სახელმწიფოებისგან მოითხოვდა დეტალიზებული რელევანტური სტატისტიკური მონაცემების შეგროვებას და კონვენციის მოქმედების სფეროთი მოცული ყველა ფორმის ძალადობის კვლევის მხარდაჭერას.

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია მონაცემების შეგროვებასა და კვლევაზე ისტორიული ინფორმაციის მიწოდება და პოლიტიკის შემუშავებლებისა და პრაქტიკოსი სპეციალისტებისათვის პრაქტიკული რჩევის მიწოდება, თუ რა უნდა განხორციელდეს სტამბოლის კონვენციის მე-11 მუხლის აღსრულებისათვის. იგი თავაზობს ინფორმაციას გაზომვის სისტემაზე და მონაცემთა შეგროვების ინსტრუმენტებზე, რომლებიც საჭიროა შესაბამისი ადმინისტრაციული და გამოკითხვის

მონაცემების წარმოებისთვის. იგი იძლევა მაგალითებს, თუ როგორ შეიძლება განხორციელდეს ადმინისტრაციული და გამოკითხვის მონაცემების შეგროვება ნევრ სახელმწიფოებში, ისევე როგორც დაკავშირებული კვლევითი პროგრამების შესახებ. დოკუმენტის ბოლოს მოცემულია კითხვარი, რომელიც ახდენს მონაცემთა შეგროვებისა და კვლევის შესახებ სტამბოლის კონვენციის მე-11 მუხლში მოცემული მოთხოვნების შეჯამებას.

მე-11 მუხლის მოქმედების სფერო

სტამბოლის კონვენციის (ევროპის საბჭო 2011a) მე-11 მუხლი მოითხოვს მონაცემების შეგროვებას ევროპაში ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის მხარდაჭერისათვის. მუხლის მოქმედების სფერო განმარტებულია კონვენციის განმარტებით ანგარიშში (ევროპის საბჭო 2011b), ხოლო მის გაგებას ევროპის საბჭოს სხვა წყაროები უზრუნველყოფს (ევროპის საბჭოს სემინარი 2014; ევროპის საბჭო 2014; 2010; 2008b; 2008a; 2007; 2006). შესაგროვებელ მონაცემებს უნდა ჰქონდეთ, როგორც ადმინისტრაციული მონაცემების ასევე გამოკითხვის სახე. ჩატარებული კვლევა უნდა სწავლობდეს ძალადობის გამომწვევ მიზეზებსა და მისი პრევენციის მეთოდებს. მონაცემთა შეგროვების კოორდინირებას ახდენს ეროვნული უწყება, როგორც ეს განსაზღვრულია მე-10 მუხლით.

სტამბოლის კონვენცია მე- 11 მუხლი

1. წინამდებარე კონვენციის განხორციელების მიზნით მხარეები განახორციელებენ შემდეგს:
 - ა. რეგულარულად შეაგროვებენ შესაბამის სტატისტიკურ მონაცემებს ამ კონვენციის კომპეტენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმასთან დაკავშირებულ შემთხვევებზე;

ბ. მხარს დაუჭერენ ამ კონვენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმის შესწავლაზე მიმართულ კვლევებს, რათა გამოვლინდეს ძალადობის გამომწვევი ძირეული მიზეზები და მისი შედეგები, ძალადობის შემთხვევების რაოდენობა, და ძალადობის გამო მსჯავრდებულთა რაოდენობა, ისევე როგორც შეფასდეს იმ ზომების ეფექტურობა, რომლებიც გატარებული იქნა ამ კონვენციის მოთხოვნების განხორციელების მიზნით.

3. მხარეები რეგულარულად ჩაატარებენ მოსახლეობის აზრის კვლევას ამ კონვენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმის გავრცელების სიხშირისა და ტენდენციების შეფასების მიზნით.

4. მხარეებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ამ მუხლის შესაბამისად შეგროვებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იყოს საზოგადოებისთვის.

სტამბოლის კონვენციით მოცული ყველა ფორმის ძალადობის განსაზღვრება

აუცილებელია კონვენციით მოცული ყველა ფორმის ძალადობის შესახებ მონაცემების შეგროვება. ძალადობის ეს ფორმები კონვენციაში ორგან არის განსაზღვრული: პირველი, მე-3 მუხლში განსაზღვრულია ქალთა მიმართ ძალადობა და ოჯახური ძალადობა; მეორე, ძალადობის ცხრა ფორმა ცალკეა განსაზღვრული 33-40 მუხლებში, რომლებიც შეეხება მატერიალურ სამართალს:

3.ა: „ქალთა მიმართ ძალადობა“ გაგებულია, როგორც ადამიანის უფლებების დარღვევა და ქალთა დისკრიმინაციის ფორმა და გულისხმობს გენდერულ საფუძველზე ჩადენილ ძალადობის ყველა იმ ქმედებას, რომელსაც შედეგად მოაქვს ან სავარაუდოდ შეიძლება მოიტანოს ქალების ფიზიკური, სექსუალური, ფსიქოლოგიური ან ეკონომიკური ზიანი ან ტანჯვა, მათ შორის ასეთი ქმედების ჩადენის მუქარა, ძალდატანება ან თავისუფლების თვითნებური ხელყოფა, მიუხედავად იმისა ეს ხდება საჯაროდ თუ პირად ცხოვრებაში;

3.ბ: “ოჯახური ძალადობა” ნიშნავს ყველა ფიზიკურ, სექსუალურ, ფსიქოლოგიურ თუ ეკონომიკურ ძალადობას, რომელიც ხდება ოჯახში ან ოჯახურ წრეში ან ყოფილ ან ამჟამინდელ მეუღლეებსა ან პარტნიორებს შორის, მიუხედავად იმისა დამნაშავე იზიარებს ან იზიარებდა თუ არა საცხოვრებელს მსხვერპლთან.

3.დ: “ქალთა მიმართ გენდერულ საფუძველზე ჩადენილი ძალადობა” ნიშნავს ქალის წინააღმდეგ მიმართულ ძალადობას, იმ მიზეზით, რომ ის ქალია ან იმას რაც არათანაბრობიერ გავლენას ახდენს ქალებზე;

33-40 მუხლებით განსაზღვრული ძალადობის ცხრა ფორმიდან დადგენილია, რომ რვა საჭიროებს კრიმინალიზაციას, როდესაც ეს არის „განზრახ ქმედება“; „ფსიქოლოგიური ძალადობა“; „ღევნა“; „ფიზიკური ძალადობა“; „სექსუალური ძალადობა, მათ შორის გაუპატიურება“; „იძულებითი ქორწინება“; „ქალის გენიტალიების დასახიჩრება“; „იძულებითი აბორტი და იძულებითი სტერილიზაცია“; და კიდევ ერთი ფორმა, რომელიც საჭიროებს სისხლის სამართლის ან სხვა სამართლებრივ სანქციას: „სექსუალური შევიწროება“. ძალადობის ამ ფორმების განსაზღვრებები მოცემულია ქვემოთ.

- ფსიქოლოგიური ძალადობა: „განზრახი ქმედება, მიმართული ადამიანისთვის ფსიქოლოგიური ტრავმის მისაყენებლად იძულებისა ან მუქარის გზით“ (33-ე მუხლი).
- ღევნა: „მეორე პირის მიმართ განზრახ არაერთგზის მუქარა, რაც ამ პირში იწვევს შიშის შეგრძნებას საკუთარ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით“ (34-ე მუხლი).
- ფიზიკური ძალადობა: „მეორე პირის მიმართ განზრახ ფიზიკური ძალადობის ჩადენა“ (35-ე მუხლი).
- სექსუალური ძალადობა, მათ შორის გაუპატიურება: „ა. სხვა ადამიანთან მისი თანხმობის გარეშე სექსუალური ხასიათის ვაგინალურ, ანალურ ან ორალურ კავშირში შესვლა სხეულის ნებისმიერი ნაწილით, ან რაიმე საგნით; ბ. სხვა ადამიანთან სექსუალური ხასიათის სხვა კავშირში შესვლა მისი თანხმობის გარეშე; გ. სხვა ადამიანის წაქეზება მესამე

ადამიანთან სექსუალური ხასიათის კავშირის დამყარების-
კენ მისი თანხმობის გარეშე;

- თანხმობა უნდა იყოს ნებაყოფლობითი, და წარმოადგენ-
დეს პიროვნების სურვილის თავისუფალ გამოხატვას არსე-
ბული გარემოებების გათვალისწინებით. “ (36-ე მუხლი).

- იძულებითი ქორწინება: „წინასწარ განზრახული ქმედება,
მიმართული მოზრდილი ადამიანის, ან ბავშვის იძულებისკენ
შევიდეს ქორწინებაში” (37-ე მუხლი).

- ქალის გენიტალიების დასახიჩრება: “

- ა. ქალის დიდი სასქესო ბაგის (ლაბია მაჯორა), მცირე სას-
ქესო ბაგის ან კლიტორის ნაწილობრივ ან ამოჭრის, ინფიბუ-
ლაციის ან სხვა ტიპის დასახიჩრება;

- ბ. ქალის იძულება, ან გარიგებაში შესვლა, რათა „ა“ პუნქტში
ჩამოთვლილი ქმედებების განხორციელება მოხდეს;

- გ. „ა“ პუნქტში ჩამოთვლილი ქმედებების განხორციელების
წაქეზება, იძულება ან გარიგებაში შესვლა მათი განხორციე-
ლების მიზნით. (38-ე მუხლი).

- იძულებითი აბორტი და იძულებითი სტერილიზაცია :

- „ა. ქალისათვის აბორტის გაკეთება მისგან წინასწარი ინ-
ფორმირებული თანხმობის მიღების გარეშე;

- ბ. ისეთი ოპერაციის ჩატარება, რომლის მიზანი, ან შედეგია
ქალის ბუნებრივი რეპროდუქციული უნარის შეწყვეტა მისგან
წინასწარი ინფორმირებული თანხმობის მიღების, ან ქალის
მიერ ამ პროცედურის არსის გაცნობიერების გარეშე. (39-ე
მუხლი).

- სექსუალური შევიწროება: „ნებისმიერი არასასურველი სი-
ტყვიერი, არა-სიტყვიერი, ან ფიზიკური ხასიათის სექსუალუ-
რი ბუნების ქმედება, რომლის მიზანი, ან შედეგია ადამიანის
ღირსების შელახვა, განსაკუთრებით თუ ეს ხდება შემამი-
ნებელ, მტრულ, დამაკნინებელ, დამამცირებელ, ან შეურა-
ცხმყოფელ გარემოში” (მე-40 მუხლი)

კატეგორია „ფიზიკური ძალადობა“ მოიცავს როგორც ლე-
ტალურ ასევე არალეტალურ ფიზიკურ ძალადობას ქალებზე,
როგორც ეს განმარტებულია კონვენციის განმარტებით ანგა-
რიში (188-ე პუნქტი).

მიუხედავად იმისა, რომ ეგრეთ წოდებული „ღირსების“ სახე-

ლით ჩადენილი დანაშაულები კონკრეტულად არ არის აღიარებული სისხლის სამართალდარღვევად როგორც ასეთი, ისინი მოცულია სტამბოლის კონვენციის 42-ე მუხლით, როგორც კულტურის, ადათის, რელიგიის, ტრადიციის ან ეგრეთ წოდებული „ღირსების“ საფუძველზე დანაშაულებრივი ქცევის გამართლების მცდელობების ფართო აკრძალვის ნაწილი. ამგვარი ფორმულირება ეფუძნება ცნებას, რომ ეგრეთ წოდებული „ღირსების“ სახელით ჩადენილი დანაშაულები არის დამკვიდრებული და არა „ახალი დანაშაულები“, როგორცაა მკვლელობა, გაუფრთხილებლობით მკვლელობა, სხეულის დაზიანება და სხ. მათ განასხვავებს უკან მდგომი განზრახვა (ევროპის საბჭო, საინფორმაციო ბიულეტენი 2012). 42-ე მუხლის თანახმად, ეგრეთ წოდებული „ღირსების“ სახელით ჩადენილი დანაშაულები მოიცავს ძალადობრივ ქმედებებს, რომლებიც გამართლებულია „მტკიცებით, რომ მსხვერპლმა დაარღვია სათანადო ქცევის კულტურული, რელიგიური, სოციალური ან ტრადიციული წესები ან ადათები“ (გენდერული თანასწორობის კომისია 2016).

წინამდებარე კონვენციით არ არის კონკრეტულად მოცული ადამიანებით ვაჭრობა, რადგან იგი ცალკე ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენს: ევროპის საბჭოს 2005 წლის კონვენცია ადამიანებით ვაჭრობის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ.

ადმინისტრაციული მონაცემების, გამოკითხვის მონაცემების და კვლევის კოორდინირება

მაქსიმალური ეფექტურობის უზრუნველყოფისთვის აუცილებელია მონაცემთა შეგროვების კოორდინირება. სტამბოლის კონვენციის პირველი მუხლი მიუთითებს „თანმიმდევრული ჩარჩოს შემუშავების“ და “ეფექტური თანამშრომლობის დამყარებისა და ინტეგრირებული მიდგომების შემუშავების“ საჭიროებაზე. მონაცემთა შეგროვების კოორდინირება წარმოადგენს მე-10 მუხლის შესაბამისად დაფუძნებული ოფიციალური ორგანოების მოვალეობების ნაწილს. თანამშრომლობამ ხსენებულ ოფიციალურ ორგანოებს შორის შეიძლება ხელი შეუწყოს ამ მოვლენებს. ამასთან, კონვენციის ხელმო-

მწერმა მხარეებმა სტამბოლის კონვენციის განხორციელების მონიტორინგზე პასუხისმგებელ დამოუკიდებელ ექსპერტულ ორგანოს (ქალთა წინააღმდეგ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ქმედებათა განხორციელებასთან დაკავშირებული ექსპერტთა ჯგუფი, GREVIO¹) მისი მუშაობის ხელშეწყობისთვის უნდა მიაწოდონ შეგროვებული მონაცემები და სხვა ინფორმაცია.

შეგროვებული ინფორმაცია რელევანტური და კოორდინირებული უნდა იყოს. ეს საუკეთესოდ მიიღწევა, როდესაც შეგროვებული მონაცემების კატეგორიები შეესაბამება იმ სააგენტოების მიერ გამოყენებულ კატეგორიებს, რომლებიც მუშაობენ მსხვერპლთა დაცვასა და ძალადობის პრევენცი-აზე.

გაბომვის ჩარჩოში გამოყენებული კატეგორიები, რომლის ფარგლებშიც ხდება მონაცემების შეგროვება უნდა შეესაბამებოდეს იმ კონცეპტუალურ ჩარჩოს, რომლის ფარგლებშიც ხდება საჯარო უწყებების მიერ ინტერვენციების განხორციელება. ეს გულისხმობს, რომ ადმინისტრაციული და გამოკითხვის მონაცემები უნდა იყენებდნენ ერთი და იმავე დეფინიციებსა და გაბომვის ერთეულებს. ამჟამად, პრაქტიკაში ყოველთვის ასე არ ხდება, რადგან მონაცემთა შეგროვება მიმდინარეობდა კონკრეტული მიზნებისთვის და არა ინტეგრირებული სისტემის ნაწილი სახით, რომელიც შემუშავებულ იქნა ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის აღკვეთის მიზნით. მაგალითად, უწყებები, როგორცაა პოლიცია მისთვის რელევანტურ მონაცემებს აგროვებს, მაშინ როდესაც სამეცნიერო მუშაკები კვლევებს მათი თეორიებისათვის რელევანტური კატეგორიების გამოყენებით ატარებენ. სტამბოლის კონვენციის ფარგლებში თანამშრომლობა შესაძლებლობას იძლევა მოხდეს მონაცემთა შეგროვება, რომელიც ნაცვლად ცალკეული უწყებების კონკრეტული მიზნებისა, რელევანტური იქნება ქალთა მიმართ ძალადობის ყველა ფორმის აღმოფხვრის ფართო მიზნისათვის. დეფინიციები თავად კონვენციაშია მოცემული, როგორც ეს დეტალუ-

¹ დაარსებულია სტამბოლის კონვენციის 66-ე მუხლით.

რად იქნა განმარტებული ზემოთ. დამატებითი უნიფიცირებული კატეგორიები შეთავაზებულია ქვემოთ.²

შესაგროვებელი ინფორმაციის კატეგორიები

კონვენციის მიზნებთან შესაბამისობის მიზნით, შეგროვებული მონაცემები შემდეგ ინფორმაციას უნდა შეიცავდეს:

- ძალადობის ტიპი (როგორც განსაზღვრულია ზემოთ);
- მსხვერპლის სქესი (იმის დასადგენად, რომ ქალთა წინააღმდეგ იყო მიმართული ძალადობა) და დამნაშავეს სქესი;
- დამნაშავესა და მსხვერპლს შორის არსებული ურთიერთობა (იმის დასადგენად, იყო თუ არა ძალადობა ოჯახური ურთიერთობის შედეგი);
- მსხვერპლის ასაკი (იმის დასადგენად არის თუ არა მსხვერპლი „მცირეწლოვანი“) და დამნაშავეს ასაკი;
- გეოგრაფიული მდებარეობა.

იმისათვის, რომ შესაძლებელი იყოს კომპლექსური ჩარჩოს ჩამოყალიბება, რომელიც ხელს უწყობს შესაბამის სააგენტოებს შორის თანამშრომლობას, მონაცემთა შეგროვება ყოველი კონკრეტული შემთხვევისას უნდა ხდებოდეს გაზომვის შემდეგი სამი ერთეულის გამოყენებით:

- მსხვერპლთა რაოდენობა (და მსხვერპლი მოსახლეობის პროცენტული მაჩვენებელი);
- მოვლენების რაოდენობა (დანაშაულების ან შემთხვევების) (და მოსახლეობის რაოდენობასთან თანაფარდობა);
- დამნაშავეთა რაოდენობა (და დამნაშავე მოსახლეობის პროცენტული მაჩვენებელი);

საუკეთესო შემთხვევაში, ანალიზის ხელშეწყობის მიზნით დამატებითი ინფორმაციის შეგროვებაც ხდება:

- შებლუდული შესაძლებლობა;
- სხვა (მაგ. მიგრანტის ან ლტოლვილის სტატუსი)
- ჰქონდა თუ არა ადგილი ძალადობას წინა წელს (ან დროის სხვა შესაბამის პერიოდში, მათ შორის ცხოვრების განმავლობაში).

² სხვებული კატეგორიები შეთავაზებულია სტამბოლის კონვენციის განმარტებით ანგარიშში, პუნქტი 76.

რეგულარული მონაცემები

აუცილებელია მონაცემების რეგულარულად (მე-11 მუხლის პუნქტები 1 და 2), და არა ერთჯერადად ან არაგეგმიურად შეგროვება. ეს აუცილებელია, რადგან მნიშვნელოვანია დროთა განმავლობაში ცვლილებების გამოძვა. ცვლილების გაზომვისთვის საჭიროა მონაცემების ზუსტად ერთი და იმავე კატეგორიებში შეგროვება განმეორებით, რადგან სხვაგვარად მონაცემები არ იქნება შედარებადი.

კონვენცია არ განსაზღვრავს თუ რა სიხშირეს აღნიშნავს „რეგულარული“. ადმინისტრაციული მონაცემები ხშირად უწყვეტად გროვდება და სულ მცირე ყოველწლიურად ხდება მათი საზოგადოებისთვის ანგარიშგება. ეს შეეხება ადმინისტრაციულ მონაცემებს ქალთა წინააღმდეგ ძალადობის და ოჯახური ძალადობის შესახებ. გამოკითხვის მონაცემები ასევე რეგულარულად შეგროვებას საჭიროებას. ზოგიერთი ყოველწლიურად ჩატარებული სამთავრობო გამოკითხვები კონვენციით მოცული ძალადობის ტიპების შესაბამისი იქნებოდა. ეს შეიძლება იყოს სამიზნე რომლის მიმართულებით უნდა მოხდეს მუშაობა.

საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომი მონაცემები

მონაცემები „ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საზოგადოებისთვის“ (მუხლი 11.4). საკმარისი არ არის მონაცემები შეგროვება და მისი სამთავრობო უწყებებში ან სამეცნიერო არქივებში შენახვა. იგი საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს, რათა მოხდეს ინფორმირებული საჯარო დებატების ხელშეწყობა. დღეისათვის, ეს გულისხმობს ღია ვებგვერდზე მონაცემების განთავსებას. იმისათვის, რომ საზოგადოებამ შეძლოს მონაცემებით სარგებლობა უნდა მოხდეს ისეთი სათანადო შეჯამებების მიწოდება, როგორცაა ინდიკატორები. ექსპერტებისთვის აუცილებელია მონაცემთა ბაზებზე წვდომის უზრუნველყოფა. ასევე აუცილებელია მონაცემების გამოქვეყნებისას უზრუნველყოფილ იქნას ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობისათვის რელევანტური

ინფორმაციის მოცვა. ერთ წერტილში სათანადო მონაცემების თავმოყრა კარგი პრაქტიკაა. იგი იოლად ხელმისაწვდომი იყოს პრაქტიკოსების, პოლიტიკის შემმუშავებლებისა და საზოგადოებისათვის. შემდგომი ნაბიჯია დროის პერიოდის განმავლობაში მონაცემების შედარების უზრუნველყოფა ქვეყნის შიგნით არსებულ ინსტიტუტებს და საუკეთესო შემთხვევაში ქვეყნებს შორის.

მონაცემების გასაჯაროების დროს აუცილებელია სიფრთხილის გამოჩენა, რათა არ დაირღვეს პირის პირადი ცხოვრების უფლება. ეს დადგენილია სტამბოლის კონვენციის 65-ე მუხლით მონაცემთა დაცვის შესახებ, რომელიც მიუთითებს პირადი მონაცემების ავტომატურ დამუშავებასთან დაკავშირებით პირთა დაცვის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენციაზე (ETS No. 108). ეს, სულ მცირე გულისხმობს, რომ საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომი მონაცემებით შეუძლებელი იყოს პირთა იდენტიფიცირება.

ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვება და კვლევა

აუცილებელია მონაცემების შეგროვება როგორც ადმინისტრაციულად, ისე გამოკითხვის ფორმით. ადმინისტრაციული მონაცემები ჩვეულებრივ საჯარო სამსახურების რუტინული ფუნქციონირების განმავლობაში გროვდება, როდესაც მათ ძალადობის მსხვერპლი ადამიანები მიმართავენ. მოსახლეობის ზოგადი გამოკითხვით შესაძლებელია მოგროვდეს ინფორმაცია მსხვერპლების შესახებ, რომლებმაც არ მიმართეს, ან არ გამოიყენეს საჯარო სამსახურები, ისევე როგორც მათ შესახებ, ვინც ეს გააკეთა.

კვლევა აუცილებელია ამ მონაცემების გააზრებისთვის, რათა დადგინდეს ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახური ძალადობის მიზეზები და შედეგები, და გაანალიზდეს განხორციელებული ზომების ეფექტურობა. მსჯავრდების დონე ცხადაა და აღნიშნული კონვენციაში, როგორც კვლევის ერთ-ერთი

საგანი. ამასთან, აუცილებელია მონაცემთა შეგროვება ითვალისწინებდეს კონფიდენციალურობის დაცვის საჭიროებას.

ადმინისტრაციული მონაცემები

ყველა სააგენტომ, რომელიც ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახური ძალადობის მსხვერპლთა დახმარებას ეწევა, უნდა შეაგროვოს შესაბამისი მონაცემები. ეს აუცილებელია, რათა შეიქმნას საფუძვლიანი ცოდნა მომსახურებების გაუმჯობესებისა და ძალადობის აღმოფხვრისათვის. ადმინისტრაციული მონაცემები რუტინულად გროვდება იმ სააგენტოების მიერ, რომლებსაც ძალადობის მსხვერპლი პირები მიმართავენ სამართლებრივი, სამედიცინო დახმარების, რჩევის, საცხოვრებლით უზრუნველყოფისა თუ სხვა მხარდაჭერისათვის. არსებობს მსგავსი სააგენტოების დიდი სპექტრი, მათ შორის საჯარო (და კერძო) ჯანდაცვის სამსახურები, სოციალური დაცვის სამსახურები, სამართალდამცავი ორგანოები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, სასამართლო ხელისუფლება და სახელმწიფო პროკურატურა.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვეულებრივ სააგენტოები უკვე აგროვებენ გარკვეულ მონაცემებს, აუცილებელია შემდგომი ნაბიჯების გადადგმა სათანადო მონაცემების მოპოვებისათვის. ეს შეიძლება გულისხმობდეს მონაცემთა სისტემების შემუშავებას, რომლებიც სცდება სააგენტოს წარსულში იდენტიფიცირებულ შიდა აღრიცხვის საჭიროებებს. ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის აღკვეთისთვის აუცილებელი ბემოაღნიშნული ინფორმაცია შეიძლება მოითხოვდეს უკვე შეგროვებულ ინფორმაციასთან ერთად დამატებით ინფორმაციის შეგროვებას.

რამდენიმე მიმოხილვაში წარმოდგენილია ადმინისტრაციული მონაცემების შეგროვების კარგი პრაქტიკის სახელმძღვანელოები. ესენია: ევროსაბჭოს 2006 წლის ანალიტიკური კვლევა (ევროსაბჭო 2006); ევროსაბჭოს ქალთა მიმართ ძალადობის ადმინისტრაციული მონაცემების კვლევა (ევროსაბჭო, 2008ა); ევროსაბჭოს Rec(2002)5 რეკომენდაციის

განხორციელების მონიტორინგის ანგარიშები; (ევროსაბჭო 2014ბ); გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტის ადმინისტრაციული მონაცემების კვლევა (EIGE 2014a); გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტის (EIGE) კვლევა ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში მსხვერპლთა სპეციალიზებული მომსახურებების შესახებ. (EIGE 2012); ევროპული კომისიის მიმოხილვა ევროკავშირის შესაბამისი კანონმდებლობის შესახებ (ევროპული კომისია 2010). ხსენებულ კვლევებში რეკომენდებულია სხვადასხვა სააგენტოების მიერ, როგორცაა პოლიცია, სახელმწიფო პროკურატურა, სასამართლოები, ჯანდაცვის სამსახურები, სოციალური სამსახურები და სპეციალისტის მომსახურება, შესაგროვებელ მონაცემთა ნაკრები. მიუხედავად იმისა, რომ წინადადებები არ არის სრულად ჰარმონიზებული, კვლევებში მოცემულია სანიმუშო მიდგომები, რომლებიც სტამბოლის კონვენციის მოთხოვნისამებრ მონაცემთა შეგროვების კოორდინირებაზე პასუხისმგებელმა ოფიციალურმა ორგანოებმა შეიძლება გამოიყენონ. მაგალითად, ოჯახური ძალადობის მონაცემთა შეგროვების ევროსაბჭოს კვლევაში რეკომენდებულია, რომ პოლიცია, სახელმწიფო პროკურატურა, პირველი ინსტანციის სასამართლოები (როგორც სისხლის ასევე სამოქალაქო), სიკვდილის მიზეზის დამდგენი გამომძიებლები, ჯანდაცვის სამსახურები და სოციალური სამსახურები აგროვებდნენ შემდეგ მონაცემებს: ოჯახური ძალადობის შემთხვევების სხვა შემთხვევებისგან გამიჯვნა, მსხვერპლისა და დამნაშავეს სქესი; მსხვერპლისა და დამნაშავეს ასაკი; ურთიერთობა მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის; ძალადობის ტიპი. ამასთან, პოლიცია, სახელმწიფო პროკურატურა და სასამართლოები უნდა აგროვებდნენ ინფორმაციას შემთხვევათა შედეგზე. ევროსაბჭოს მრავალი წევრი სახელმწიფოსთვის ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ ადმინისტრაციული მონაცემების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი წყაროა სისხლის სამართლის სისტემა. კონვენცია განსაზღვრავს ქალთა მიმართ ძალადობასა და ოჯახური ძალადობას, ისევე როგორც ძალადობის ცხრა ფორმას მატერიალური სამართლის კატეგორიების გამოყენებით. ეგრეთ წოდებული

„ღირსების“ დაცვის მიზნით ჩადენილი დანაშაულები დაგმობილია, როგორც ნებისმიერი ძალადობრივი ქმედების გასამართლებლად კულტურის, ადათის, რელიგიის, ტრადიციის ან ეგრეთ წოდებული „ღირსების“ გამოყენების დაუშვებლობა. ამ დეფინიციებმა შესაძლოა უზრუნველყონ, როგორც სისხლის სამართლის სისტემის, ასევე მთელი რიგი სამსახურებისთვის (იხ. ზემოთ) მონაცემთა შეგროვების საერთო კატეგორიები.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ (WHO) გამოსცა დაავადებათა კლასიფიკაცია ჯანდაცვის სამსახურებში ადმინისტრაციული სტატისტიკის წარმოებისთვის. WHO-ის დაავადებათა საერთაშორისო კლასიფიკაციაში (ICD) (WHO 2014) მოცემულია განზრახ დაზიანების კოდები. აუცილებელია ამ ინფორმაციის კომბინირება დამატებით ინფორმაციასთან მსხვერპლის სქესისა და დამნაშავესა და მსხვერპლს შორის ურთიერთობის შესახებ, რათა მოხდეს კონვენციით მოთხოვნილი ინფორმაციის მონოდება. მსხვერპლის სქესის (როგორც პაციენტი) შესახებ ინფორმაცია რუტინულად გროვდება ჯანდაცვის სამსახურების მიერ, თუმცა მიუხედავად იმისა, რომ თავდასხმის ადგილად ზოგჯერ ჩაინერება „ოჯახი“, ურთიერთობა მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის არ აღირიცხება.

ქვემოთ მოცემულია მაგალითები, რომლებიც მოიცავს ესპანეთსა და დანიას კარგი პრაქტიკის მიმართულებებს.

ესპანეთი³

ესპანეთი აგროვებს შესაბამის ადმინისტრაციულ მონაცემებს. ამასთან მონაცემთა შენახვის ახალი სისტემის განვითარებით, იგი მნიშვნელოვან ნაბიჯებს დგამს ამ მონაცემებში კოჰერენტულობის მიღწევისათვის. ოჯახური და გენდერული ძალადობის მსხვერპლთა დაცვის ცენტრალური რეესტრი (Instituto Nacional de Estadística 2014) თავს უყრის შესაბამის ადმინისტრაციულ მონაცემებს. რეესტრის შექმნა

³ მადლობას ვუცხადებთ ჯუდ თაუერსს ესპანეთის შესახებ ინფორმაციის მოპოვებაში განუვლი დახმარებისათვის.

გენდერულ ძალადობასთან ბრძოლის ფართო მოძრაობის ნაწილია, რომელიც ასევე კოორდინაციაზე, ანალიზსა და სფეროში პოლიტიკის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი „დამკვირვებელი ორგანოს“ დაფუძნებას გულისხმობს (ოჯახური და გენდერული ძალადობის საწინააღმდეგო სადამკვირვებლო ორგანო).

რეესტრი იუსტიციის სამინისტროსთან არსებობს. რეესტრი ორი ტიპის ძალადობრივ დანაშაულზე აგროვებს მონაცემებს: გენდერული ძალადობა და ოჯახური ძალადობა. იგი მოიცავს ინფორმაციას მსხვერპლის შესახებ (მათ შორის სქესი, ასაკი და ბრალდებულთან ურთიერთობა), ბრალდებული, დასჯადი სამართალდარღვევა, შემთხვევის ადგილი და შუალედური ღონისძიებები (მაგ. შემაკავებელი ორდერი) და საბოლოო განაჩენი. სტატისტიკის ეროვნული ინსტიტუტი (INE) აგროვებს ორი ტიპის მონაცემებს: შემაკავებელი ორდერები და საბოლოო განაჩენები, რომლებსაც იგი იუსტიციის სამინისტროსგან იღებს. მონაცემები ყოველწლიურად გროვდება მთელ ესპანეთში. პრაქტიკული პროცედურები გულისხმობს ყოველწლიურად იუსტიციის სამინისტროს მიერ სტატისტიკის ეროვნული ინსტიტუტისთვის ამ ინფორმაციის შემცველი ხუთი ფაილის გადაგზავნას. სტატისტიკის ეროვნული ინსტიტუტი ამონებს შეცდომებს და ახდენს სამართალდარღვევის შესახებ ინფორმაციისათვის კოდების ხელახალ მინიჭებას, რათა იგი შეესაბამებოდეს სისხლის სამართლის შესაბამისი დებულების თავსა და სათაურს.

დანია⁴

დანიაში ადმინისტრაციული მონაცემების თანმიმდევრულობის უზრუნველყოფის მიზნით შესაბამისი სტატისტიკური ინფორმაციის შეგროვება დაიწყო. შემდგომი ნაბიჯი მოიცავდა ხსენებული რეესტრების საიდენტიფიკაციო ნომრებთან დაკავშირებას (დანიის სტატისტიკის სამსახური). ეს კავშირი შესაძლებელს ხდის პიროვნების უნიკალური საიდენტიფი-

⁴ მაძღობას ვუცხადეთ კარინ ჰელვიგ-ლარსენს დანიის შესახებ ინფორმაციის მოპოვებაში გაწეული დახმარებისათვის.

კაცო ნომრის გამოყენებით მოხდეს ერთი და იმავე პირის გამოცდილებების მიდევნება სხვადასხვა ადმინისტრაციულ სისტემებში. ურთიერთდაკავშირებული რეესტრებით შექმნილი მონაცემთა ბაზები ინახება დანიის სტატისტიკის სამსახურში და მკვლევარებს ონლაინ წვდომა აქვთ კოდირებულ, ანონიმურ მონაცემებზე, რომლებიც პიროვნების იდენტიფიცირების საშუალებას არ იძლევა. დანიას სხვადასხვა „რეესტრებში“ აქვს ასახული ადმინისტრაციული სტატისტიკური მონაცემები ძალადობის მსხვერპლთა მიერ საჯარო სამსახურებისთვის მიმართვის თაობაზე. ამ რეესტრებში შემდეგი სტატისტიკური მონაცემებია ასახული: დანაშაული (პოლიციის მიერ აღრიცხული დანაშაული და სასამართლო ვერდიქტები); საავადმყოფოს პაციენტები; სიკვდილის მიზეზი; და თავშესაფრებით სარგებლობა.

დანაშაული

სტატისტიკური ინფორმაცია დანაშაულებრივი ქმედებების შესახებ მომდინარეობს პოლიციის ჩანაწერებიდან და ინახება დანაშაულის რეესტრსა და მსხვერპლთა სტატისტიკურ ბაზაში, რომლის ადმინისტრირებას დანიის სტატისტიკის სამსახური და პოლიცია ახდენს. პოლიციის ადმინისტრაციული სისტემა (POL-SAS), რომელიც 2001 წლიდან ფუნქციონირებს, აერთიანებს ინფორმაციას დანაშაულის (სისხლის სამართლის კოდექსის ნაწილი), სამართალდამრღვევის (ასაკი და სქესი) და მსხვერპლის (ასაკი და სქესი) შესახებ მსხვერპლისა და სამართალდამრღვევის პირადი საიდენტიფიკაციო ნომრის მიხედვით. დანაშაულებრივი ქმედებების შესახებ სტატისტიკური ინფორმაცია მომდინარეობს პოლიციის ჩანაწერებიდან და ინახება დანაშაულის რეესტრში და მსხვერპლთა სტატისტიკურ მონაცემთა ბაზაში, რომლის ერთობლივ ადმინისტრირებას დანიის სტატისტიკის სამსახური და პოლიცია ახორციელებენ. პოლიციის ადმინისტრაციული სისტემა (POL-SAS), რომელიც 2001 წლიდან ფუნქციონირებს აერთიანებს ინფორმაციას დანაშაულის (სისხლის სამართლის კოდექსის ნაწილი), სამართალდამრღვევის

(ასაკი და სქესი) და მსხვერპლის (ასაკი და სქესი) შესახებ მსხვერპლისა და სამართალდამრღვევის პირადი საიდენტიფიკაციო ნომრის მიხედვით. POL-SAS მხოლოდ ინტერპერსონალური ხასიათის დანაშაულებს შეეხება, როგორცაა ძალადობა, გაუპატიურება და ძარცვა, იგი არ მოიცავს ქურდობას. დანაშაულის რეესტრი ასევე შეიცავს მონაცემებს სასამართლო გადაწყვეტილებების შესახებ და ხდება მისი განახლება გამოძიებისა და სასამართლო წარმოების განმავლობაში ბრალდებებში ცვლილებების შესაბამისად.

ქალთა მიმართ ძალადობასთან დაკავშირებული სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი ნაწილებია §237 - მკვლელობა; §244 - ნაკლებ მძიმე ძალადობა; §245 - მძიმე ძალადობა; §246 - მძიმე ძალადობა, რომელმაც ზოგადად მსხვერპლისთვის მუდმივი ზიანი გამოიწვია; და §§216-217 გაუპატიურებასთან დაკავშირებული მუხლები. მიუხედავად იმისა, რომ არ არსებობს სისხლის სამართლის კოდექსის კონკრეტული დებულება ოჯახური ძალადობის კატეგორიისათვის, პირადი საიდენტიფიკაციო ნომრის გამოყენებით შესაძლებელია ოჯახური ძალადობის გამოვლენა ცხოვრების სარეგისტრაციო მონაცემების დაკავშირებით, რითაც გამოვლინდება იყო თუ არა მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის ურთიერთობა, ან მაგალითად, ცხოვრობდნენ თუ არა ისინი ერთ მისამართზე გარკვეულ ეტაპზე. მიუხედავად ამისა, აუცილებელია არ არის, რომ „ერთ მისამართზე ცხოვრება“ მიგვანიშნებდეს ოჯახურ ურთიერთობაზე; ამგვარად დანაშაულის სტატისტიკაში გამოყენებული „ოჯახური ურთიერთობა“ არაზუსტი მაჩვენებელია.

საავადმყოფოს პაციენტები

დანიის პაციენტთა ეროვნული რეესტრი წარმოადგენს ადმინისტრაციული, სტატისტიკური მონაცემების ნაკრებს, რომელიც გამოიყენება ჯანმრთელობის და გეგმიური მომსახურებების მონიტორინგისათვის. რეესტრი აღრიცხავს საავადმყოფოდან განერილ ყველა პაციენტს მისი პირადი საიდენტიფიკაციო ნომრის მიხედვით. ინფორმაციის მას-

შტაბი დროთა განმავლობაში გაფართოვდა. 1977 წლიდან რეესტრი მოიცავს ინფორმაციას ყველა სომატურ სტაციონარულ პაციენტზე, ხოლო 1995 წლიდან იგი გაფართოვდა და მოიცავს ამბულატორული ინფორმაცია, მათ შორის ამბულატორული მომსახურების დაწესებულებებიდან, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების დეპარტამენტებიდან და ფსიქიატრიული კლინიკებიდან. რეესტრი მოიცავს ინფორმაციას კლინიკაში ყოფნის ხანგრძლივობის, სქესისა და ასაკი შესახებ, ასევე კლინიკურ ინფორმაციას მათ შორის მიღების მიზეზს (დაავადება, შემთხვევა, ძალადობა, თვითდაზიანება, დაზიანების შედეგები), დიაგნოზსა და პროცედურებს. შესაძლებელია ძალადობის გამო საავადმყოფოში მიღების იდენტიფიცირება, რადგან მიღების მიზეზის ჩანაწერი მოიცავს პუნქტს ძალადობის/განზრახ დაზიანების შესახებ. მონაცემები მოიცავს ინფორმაციას მომხდარის ადგილმდებარეობის შესახებ (მათ შორის მოხდა თუ არა ეს ოჯახურ გარემოში) და გზას, რომლითაც დაზიანება იქნა გამონწვეული, ისევე როგორც დაშავებული პაციენტის საქმიანობას დაშავებისას. თუმცა არ ხდება პაციენტის დამნაშავესთან ურთიერთობის რეგისტრირება. დაზიანებების კონკრეტული ხასიათის კოდების მინიჭება ხდება ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ICD 10 მიხედვით (დაავადებათა საერთაშორისო კლასიფიკაცია, მე-10 გადახედილი ვერსია). ეს გულისხმობს, რომ მოცემულია მონაცემები ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ, თუმცა არა კონკრეტულად ოჯახური ძალადობის შესახებ.

სიკვდილის მიზეზი

დანიის სიკვდილიანობის სტატისტიკა მოიცავს დანიაში მომხდარ გარდაცვალების ყველა შემთხვევას იმ ადამიანებს შორის, რომელთაც დანიის მუდმივი რეზიდენტის სტატუსი აქვთ. რეესტრის ინფორმაცია გროვდება გარდაცვალების მონშობების საშუალებით და მოიცავს ინფორმაციას გარდაცვალების გარემოებებზე (დაავადება, უბედური შემთხვევა, თვითმკვლელობა ან ძალადობა) და გარდაცვალების მიზეზზე, რაც არის გარდაცვალების გამომწვევი დაავადება ან და-

ზიანება. ყველა მონაცემი რეგისტრირდება გარდაცვლილის პირადი საიდენტიფიკაციო ნომრით.

თავშესაფრები

დანიას ოჯახურ ძალადობას გამორიდებულ პირთა მიერ თავშესაფრებით სარგებლობის შესახებ სისტემატურად შეგროვებული მონაცემები აქვს. სახელმწიფო დაფინანსებაზე მყოფი ძალადობის მსხვერპლი ქალებისა და მათი ბავშვებისათვის თავშესაფრების ეროვნულ ორგანიზაციაში (LOKK) გაერთიანებული 46 თავშესაფარი ოჯახურ ძალადობა გამოვლილ ქალებს კონსულტაციასა და დროებით საცხოვრებელს სთავაზობს. მიმართვის თითოეული შემთხვევის შესახებ ინფორმაცია გროვდება ერთ გვერდიანი კითხვარის სამუალებით თავშესაფარში პირველად შემოსვლისას, ხოლო დამატებითი ექვს გვერდიანი კითხვარი ივსება იმ შემთხვევაში თუ ქალი თავშესაფარში დარჩენას გადაწყვეტს. მონაცემები ქალის პირადი ნომრით რეგისტრირდება და შესაძლებელია კოდირებული მონაცემების დაკავშირება მონაცემთა სხვა წყაროებთან, როგორცაა პაციენტთა ეროვნული რეესტრი და დანიის სტატისტიკის სამსახურის მოსახლეობის სხვადასხვა რეესტრები. გამოკითხვის მონაცემების ანალიზს დანიის სოციალურ საქმეთა სამინისტროს სოციალური სამსახურების კვლევითი ცენტრი ახორციელებს. წლიური ანგარიშები ორგანიზაციის ვებგვერდზეა ხელმისაწვდომი (LOKK).

გამოკითხვის მონაცემები

გამოკითხვის მონაცემები ძალადობის მსხვერპლი ქალების შესახებ ინფორმაციის მნიშვნელოვანი წყაროა, რადგან მათი უმეტესობა არ ითხოვს დახმარებას სააგენტოებისგან და შესაბამისად არ არის მოცემული ადმინისტრაციული სტატისტიკაში. გამოკითხვა ძალადობის მსხვერპლთა იმ უმრავლესობის შესახებ წარმომადგენლობითი ინფორმაციის მოპოვების ერთადერთი გზაა, რომელიც არ მიმართავს დახმარებისათვის. გამოკითხვა ასევე ერთადერთი საიმედო მეთოდია და-

დგინდეს ძალადობის დონის კლებისა და მატების ტენდენციები. რადგან ცვლილებები უწყებებისათვის მიმართვიანობის დონეში შეიძლება ასახავდეს როგორც მსხვერპლთა უწყებებისათვის მიმართვის ნების ცვლილებას, ისე უწყებების მიერ მიმართვის აღრიცხვის ნებას და არა ძალადობის „რეალური“ დონის ცვლილებას.

კონვენცია მხარეებისგან ითხოვს „რეგულარულად ჩაატარონ მოსახლეობის გამოკითხვა კონვენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმის გავრცელების სიხშირისა და ტენდენციების შეფასების მიზნით.“ (მუხლი 11.2). გამოკითხვების ჩატარების მოთხოვნა შემოღებულ იქნა, რათა დადგენილიყო დროთა განმავლობაში ცვლილებების ხასიათი. არსებობს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესაბამისი სტატისტიკისა და ინდიკატორების მიღებისათვის გამოკითხვის ჩატარების საუკეთესო მეთოდების მიმოხილვები, (უალბი 2005; უალბი და მაიჰილი 2011), და სახელმძღვანელოები, სადაც შემოთავაზებულია პრაქტიკული რჩევები აუცილებელი ტექნიკური დეტალების შესახებ, მათ შორის განსაკუთრებით აღსანიშნავია გაეროს ეკონომიკურ და სოციალურ საქმეთა დეპარტამენტის ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ სტატისტიკის წარმოების სახელმძღვანელო რეკომენდაციები: სტატისტიკური გამოკითხვები (2014). მსგავსი კვლევის შემუშავებისა და განხორციელების მხრივ არსებობს მრავალი სიახლე, მათ შორის: ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ქალთა ჯანმრთელობის და ქალთა წინააღმდეგ ოჯახური ძალადობის შესახებ მრავალ ქვეყანაში ჩატარებული კვლევა (WHO 2005), დანაშაულის აღკვეთისა და კონტროლის ევროპული ინსტიტუტის (HEUNI) ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ საერთაშორისო გამოკითხვები (HEUNI 2013) და ევროკავშირის ფუნდამენტურ უფლებათა სააგენტოს მიერ ევროკავშირის მასშტაბით ჩატარებული გამოკითხვა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ (FRA 2014), ისევე როგორც ევროსაბჭოს რამდენიმე წევრი სახელმწიფოს, მათ შორის გაერთიანებული სამეფოსა და დანიის მიერ ჩატარებული გამოკითხვები. (იხ. ქვემოთ).

ძირითადი დასაძლევნი გამონწვევებია: შეზღუდული სახსრე-

ბის პირობებში მუშაობისას მოსახლეობის საკმარისად დიდი და წარმომადგენლობითი შერჩევის მოპოვება; მონაცემთა შეგროვების რეგულარულობის უზრუნველყოფა, რათა შეზღუდული სახსრებით მუშაობის პირობებში მოხდეს დროთა განმავლობაში ცვლილებების გაზომვა; ძალადობის გამოცდილების გაზიარების ნების მუდმივი ხელშეწყობა ყველა სოციალურ ჯგუფსა და ქვეყნაში; გამოკითხვაში გამოყენებული კატეგორიების (განსაზღვრებები და საზომი ერთეულები) ადმინისტრაციულ მონაცემთა შეგროვებისას გამოყენებულ კატეგორიებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, რათა მოხდეს მონაცემთა თანმიმდევრული სისტემის ჩამოყალიბება; ინტერვიუერთა სრული მომზადების უზრუნველყოფა; და საუკეთესო შემთხვევაში, კატეგორიების (განსაზღვრებებისა და საზომი ერთეულების) საერთაშორისო კატეგორიებთან შედარების უზრუნველყოფა.

აღნიშნული მოთხოვნები საკმაო ძალისხმევას მოითხოვს და მათ ამჟამად მხოლოდ რამდენიმე ქვეყანა აკმაყოფილებს სრულად. მათი მოგვარება ეტაპობრივადაა შესაძლებელი, რაც მუდმივ გაუმჯობესებას გულისხმობს პრაქტიკის ძირეული გადახედვით და მიმოხილვით. ბევრმა ქვეყანამ ჩაატარა ერთეული სპეციალიზებული გამოკითხვა ქალთა მიმართ ძალადობის მასშტაბის დასადგენად, რამაც წარმატებით მოახდინა ცნობიერების ამაღლება⁵. ამას უნდა მოჰყვეს მონაცემების რეგულარული შეგროვების უზრუნველყოფა პოლიტიკის შემუშავების პროცესის გაუმჯობესებისთვის.

იტალია ერთ-ერთია იმ რამდენიმე ქვეყანას შორის, რომელმაც განმეორებით ჩაატარა ქალთა მიმართ ძალადობის სპეციალიზებული გამოკითხვა. პირველი გამოკითხვა 2006 წელს განხორციელდა, ხოლო მისი შემდგომი 2014 წელს. გამოკითხვას იტალიის სტატისტიკის ეროვნული სამსახური ახორციელებს (ISTAT).

⁵ ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ წევრი სახელმწიფოებისადმი მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციის Rec(2002)5 მონიტორინგის მეოთხე რაუნდის განმავლობაში (2014) ევროპის 47 წევრი სახელმწიფოდან 21-მა განაცხადა, რომ განახორციელა ეროვნული წარმომადგენლობითი გამოკითხვა, რომლის ფოკუსი ქალთა მიმართ ძალადობის რამდენიმე ფორმის გავრცელება იყო. 21 ქვეყნიდან ექვსმა განმეორებით განახორციელა სპეციალიზებული გამოკითხვა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ. ზოგმა სახელმწიფომ (ჩეხეთის რესპუბლიკა და ფინეთი) მსგავსი გამოკითხვის სამი თარიღი დაასახელა.

ISTAT-ის ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ გამოკითხვაში ასახულია ქალთა მიმართ პარტნიორის, ან სხვა პირების მხრიდან ძალადობის სხვადასხვა ფორმის, და ამ ძალადობის მახასიათებლების შესახებ მონაცემები. ძალადობის ფორმებს შრისაა ფიზიკური, სექსუალური, ფსიქოლოგიური და ეკონომიკური ძალადობა. ISTAT-ი აგროვებს მონაცემებს მიმართვისას მსხვერპლის ქცევისა და არ-მიმართვის მიზეზების შესახებ, ისევე როგორც ქალთა მიმართ ძალადობის შედეგების, რისკების, დამცავი ფაქტორების და ხარჯების შესახებ. გამოკითხვის შერჩევითი ნიმუში იყო 16-დან 70 წლის ასაკის 25 000 ქალი. 2014 წელს, გამოკითხვამ ასევე მოიცვა იტალიაში მცხოვრები ექვსი ძირითადი ეროვნების წარმომადგენელი, მოქალაქეობის არ მქონე მოსახლეობა (რუმინელები, უკრაინელები, ალბანელები, მაროკოელები, მოლდოველები და ჩინელები). იტალიელი ქალებისათვის გამოკითხვა განხორციელდა კომპიუტერის დახმარებით ჩატარებული სატელეფონო ინტერვიუს (CATI) საშუალებით, ხოლო იტალიის მოქალაქეობის არმქონე ქალებისათვის პირისპირ ინტერვიუს საშუალებით. ISTAT მიზნად ისახავს სპეციალიზებული გამოკითხვის რეგულარული ინტერვალებით მინიმუმ ოთხ წელიწადში ერთხელ გამეორებას⁶.

მიუხედავად იმისა, რომ მონაცემების შეგროვება შესაძლებელია ქალთა მიმართ ძალადობასა და ოჯახურ ძალადობაზე ფოკუსირებული სპეციალიზებული გამოკითხვის საშუალებით, ქვეყნებმა, რომლებიც რეგულარულად წარმატებით მოიპოვებდნენ გამოკითხვის მონაცემებს ეს განახორციელეს ინტეგრირებული ან თანდართული მოდულის სახით სხვა გამოკითხვაში შესაბამისი კითხვების დამატებით. ეს ამცირებს კვლევითი მტკიცებულების მოპოვების ხარჯებს. გამოკითხვები, რომლებიც წლიურ მონაცემებს გვანვდიან და მინი-

⁶ იტალიაში ჩატარებული გამოკითხვის შესახებ ინფორმაცია მოწოდებულ იქნა მარია გიუსეპინა მურატორეს მიერ, იტალიის სტატისტიკის ეროვნული სამსახური საერთაშორისო კონფერენციის „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვება: სწრაფვა სტამბოლის კონვენციის მოთხოვნების დაკმაყოფილებისაკენ“ განმავლობაში (კიევი, უკრაინა, 3-4 სექტემბერი 2015).

მუმ ევროპის მასშტაბით დროთა განმავლობაში ცვლილებების ანალიზის საშუალებას იძლევიან წარმოადგენენ უფრო ფართო გამოკითხვების ნაწილს, განსაკუთრებით დანაშაულის ან ჯანმრთელობის სფეროებში.

ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ დამატებითი კითხვების ჩასმა ბევრად უფრო ნაკლებ ხარჯიანია დამოუკიდებელი გამოკითხვის ჩატარებასთან შედარებით. ევროპაში ვერც ერთმა ქვეყანამ ვერ შეძლო ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ სპეციალიზებული გამოკითხვის რეგულარული ინტერვალებით გამეორებისათვის აუცილებელი რესურსების მოპოვება და გამოყენება, სადაც იგივე მეთოდოლოგია და კითხვები იქნებოდა გამოყენებული. იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ერთზე მეტი სპეციალიზებული გამოკითხვა ჩატარდა, ისინი იყენებდნენ განსხვავებულ მეთოდოლოგიას, რაც დროთა განმავლობაში შედარებას შეუძლებელს ხდის. დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ დამოუკიდებელი გამოკითხვების რეგულარულად ჩატარებისათვის აუცილებელი რესურსების მოპოვება იმდენად რთული და კოლოსალური გამოწვევაა, რომ დღეისათვის, რეკომენდებულია სახელმწიფოებმა შესაბამისი კითხვები დაამატონ უკვე არსებულ ერთ-ერთი რეგულარულ გამოკითხვაში. ევროპაში სავარაუდოდ ეს იქნება გამოკითხვა ჯანმრთელობის ან დანაშაულის შესახებ.

გაერთიანებული სამეფოს გამოკითხვები

ინგლისისა და უელსის დანაშაულის კვლევა (CSEW) ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემებს ყოველწლიურად აქვეყნებს. მონაცემების შეგროვება ხდება წინა წელს ინდივიდებისა და ოჯახების მიერ გადატანილი დანაშაულების კვლევის კონტექსტში.

კვლევა იძლევა მონაცემებს მსხვერპლისა და ძალადობრივი დანაშაულების შესახებ. მსხვერპლთა შესახებ მონაცემები დეტალიზებულია მსხვერპლის სქესისა და იმის მიხედვით დანაშაული ოჯახურ კონტექსტში ჩადენილი თუ არა (ინტიმური პარტნიორის ან ოჯახის სხვა წევრის მიერ). იგი მოიცავს

ასაკსა და სხვა მნიშვნელოვან სტატუსებს, მათ შორის ეთნიკური კუთვნილება, რელიგია და შეზღუდული შესაძლებლობა. კვლევის ძირითადი კითხვარი იძლევა მონაცემებს ძალადობრივი დანაშაულების რიცხვისა და ხასიათის შესახებ. მთავარი კითხვარის საშუალებით შეგროვებული ინფორმაცია ექსპერტი პროგრამისტების დახმარებით კოდირებულია გაერთიანებული სამეფოს დანაშაულის კატეგორიებში. ინფორმაცია პირის მიმართ ძალადობის შესახებ (მძიმე დაზიანება, სხვა ფიზიკური დაზიანებები და თავდასხმა დამამძიმებელი გარემოებების გარეშე) დამატებით კატეგორიებადაა ჩაშლილი მსხვერპლსა და სამართალდამრღვევს შორის ურთიერთობის მიხედვით (ოჯახური ურთიერთობა, ნაცნობი ან უცნობი).

1980-იან წლებიდან მოყოლებული, ხოლო 2000 წლიდან ყოველწლიურად ინგლისისა და უელსის დანაშაულის კვლევის ფარგლებში წარმოებულ იქნა საფუძვლიანი დროითი სერიების მონაცემები. რაც ნიშნავს, რომ ეს ერთ-ერთი ყველაზე ხანგრძლივად წარმოებული გამოკითხვის სერიებია ოჯახური ძალადობისა და ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ მსოფლიოში. გამოკითხვას თავდაპირველად დანაშაულის ბრიტანული კვლევა ეწოდებოდა (ინგლისი და უელსი გაერთიანებული სამეფოს 89% მოიცავს) და ახლახან შეიცვალა სახელწოდება გაერთიანებულ სამეფოში სახელისუფლებო სტრუქტურის ცვლილებების კვალდაკვალ. მონაცემები გამოყენებულ იქნა გენდერული ძალადობის ანალიზის ხელშეწყობისთვის (უალბი, et al. 2014) მათ შორის ასეთი ძალადობისგან გამონწვეული ხარჯის ჩათვლით (უალბი 2004). გამოკითხვა ორი ნაწილისგან შედგება: ძირითადი კითხვარი და რესპონდენტის მიერ დამოუკიდებლად შესავსები მოდული. ძირითადი კითხვარი (რომლის მიგნებები აღწერილ იქნა ზემოთ) ივსება ტრადიციულ პირისპირ ინტერვიუს რეჟიმში. დამოუკიდებლად შესავსებ მოდულში, რესპოდენტი კითხვებზე კომპიუტერის საშუალებით პასუხობს, რომლებიც თავად ინტერვიუერისთვისაც კი კონფიდენციალურია (უალბი და ალენი 2004). ძირითად კითხვართან შედარებით დამოუკიდებლად შესავსებ მოდულს ოჯახური ძალადობის,

სექსუალური თავდასხმისა და დევნის შესახებ ოჯახური ძალადობის გამჟღავნების დაახლოებით ოთხჯერ უფრო მაღალი მაჩვენებელი აქვს.

ინგლისისა და უელსის დანაშაულის კვლევა მაღალი ხარისხის გამოკითხვაა, პასუხების მაღალი მაჩვენებლით. ყველა რესპოდენტის მიმართ ერთი და იგივე მიდგომა გამოყენებული. გამოკითხვა ფართომასშტაბიანია და დაახლოებით 40 000 რესპოდენტს მოიცავს, რომელთა რაოდენობა წლიდან წლამდე მცირედ იცვლება. შერჩევის შედგენა რთული პროცესია მოსახლეობის წარმომადგენლობითობის უზრუნველყოფის მიზნით და ამავდროულად კონკრეტული მიზნებისთვის მონაცემთა შეგროვების საშუალებას იძლევა, როგორცაა პოლიციის ცალკეული უბნები. გამოკითხვა თავდაპირველად შემუშავებულ იქნა შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ; ამჟამად იგი ხორციელდება სტატისტიკის ეროვნული სამსახური მიერ (ONS), რომელიც ახდენს სავსელე სამუშაოების ჩატარებისთვის კერძო კვლევითი კომპანიის, TNS BMRB-ის კონტრაქტით დაქირავებას.

დეტალური ინფორმაცია CSEW კვლევის შესახებ ხელმისაწვდომია მის ვებგვერდზე, მათ შორის მოკლე ინფორმაცია (ONSa), მომხმარებლის ტექნიკური სახელმძღვანელო (ONSb), სრული კითხვარი (ONSc) და წლიური მიგნებები (ONSd).

დანიური გამოკითხვები

დანია ატარებს მოსახლეობის გამოკითხვებს, რომელიც მოიცავს კითხვებს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ. რეგულარულად განხორციელებულ ჯანმრთელობის ეროვნულ კვლევებს (NHIS) შესაბამისი კითხვები 2000 წლიდან დაემატა. კითხვები შეეხება შემდეგ საკითხებს - ფიზიკური ძალადობა, ძალადობით დამუქრება და სექსუალური ძალადობა, ისევე როგორც მსხვერპლის სქესი და ჰქონდა თუ არა ადგილი ურთიერთობას მსხვერპლსა და მოძალადეს შორის. გამოკითხვა ასევე მოიცავს დაექვემდებარა თუ არა პირი გასულ წელს შემდეგი სახის

ძალადობრივ ქმედებას: ხელის კვრა, შენჯღრევა ან სილის განწნა, დარტყმა, მუშტით ან რაიმე საგნით დარტყმა; ავეჯზე, კედელზე, კიბეებზე ან სხვა მსგავს საგანზე გადაგდება; მოგუდვა ან შეიარაღებულ თავდასხმა; სხვა ფორმის ძალადობა; იძულებითი (თანხმობის გარეშე) სექსუალური აქტი.

ძალადობის შესახებ ინფორმაციის შეგროვებისათვის ჯანმრთელობის რეგულარული გამოკითხვის გამოყენება საშუალებას იძლევა მონაცემთა შეგროვება მოხდეს სტაბილურად, ეკონომიკურად ეფექტურად და გრძელვადიან საფუძველზე, რაც უზრუნველყოფს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის ტენდენციებში ცვლილებების მდგრად ანალიზს დროის განმავლობაში. NHIS-ის მიზანია მოიპოვოს ინფორმაცია დანიელი ხალხის ჯანმრთელობისა და ავადობის და მათზე გავლენის მქონე ფაქტორების შესახებ. კვლევა ძალადობასაც მოიცავს, რადგან მას მნიშვნელოვანი საზიანო გავლენა აქვს ჯანმრთელობაზე.

1970იანი წლებიდან მოყოლებული დანიამ წარსულში მთელი რიგი სხვა სპეციალიზებული გამოკითხვები ჩაატარა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ. თუმცა მრავალი სხვა ქვეყნის მსგავსად ხსენებული სპეციალიზებული გამოკითხვების მეთოდოლოგია და მასშტაბი იმდენად განსხვავდებოდა კვლევებს შორის, რომ ხსენებული გამოკითხვების მონაცემების გამოყენებით ტენდენციების ბუსტი ანალიზი დროის განმავლობაში შეუძლებელი აღმოჩნდა. ჯანმრთელობის ამ ზოგად გამოკითხვაში ძალადობის შესახებ კითხვების დამატებით დანიამ შეძლო ენარმოებინა სტატისტიკა ეროვნულ მოსახლეობაში ძალადობის ტენდენციების შესახებ.

კვლევა

სტამბოლის კონვენციის მე-11 მუხლი მხარეებისგან მოითხოვს ქალთა მიმართ ძალადობის კვლევის მხარდაჭერას, ძალადობის ძირეული მიზეზებისა და შედეგების, მასშტაბებისა და მსჯავრდების მაჩვენებლების, ისევე როგორც ხელშეკრულების განხორციელებისათვის მიღებული ზომების ეფექტუ-

რობის შესწავლის მიზნით. კვლევას არსებითი მნიშვნელობა აქვს მტკიცებულებებზე დაფუძნებული პოლიტიკის შემუშავებისთვის. აუცილებელია, რომ კვლევა გასცდეს მონაცემთა შეგროვებას და მოხდეს ძალადობის მიზეზების შესწავლა და შესაბამისად მიზეზებსა და ძალადობრივ შედეგებს შორის კავშირის ახსნის თეორიის შემუშავებაში წვლილის შეტანა. კონვენცია მოიცავს „კონვენციის განხორციელებისთვის მიღებული ზომების ეფექტურობის“ შესწავლის აუცილებლობას. ეს ნიშნავს, რომ უნდა მოხდეს სამართლებრივი და პოლიტიკის მიმდინარეობების მონიტორინგი და შეფასება და ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შემცირების საქმეში მათი ეფექტურობის შეფასება. შესაბამისად, კონვენცია მოითხოვს კარგად დაფინანსებული სრულფასოვანი კვლევის სქემის არსებობას.

ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ კვლევის ორგანიზება სხვადასხვა გზებით ხდება: კომპლექსური და კარგად დაფინანსებული კვლევითი პროგრამები; საკანონმდებლო ცვლილებების შედეგებზე ფოკუსირებული კვლევა; მსჯავრდების მარჯვენებლების კვლევა; და სპეციალური კვლევები უნივერსიტეტებში.

ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის დაძლევისაკენ მიმართული კომპლექსური სტრატეგიის ნაწილის სახით სახელმწიფოს დაფინანსებული კვლევითი პროგრამები შედარებით იშვიათია. ზოგ სახელმწიფოს ცოდნის შექმნისა და გაცვლის მხარდამჭერი სტრატეგიები აქვთ, რაც გენდერის საფუძველზე ჩადენილი ძალადობის შემცირებას უწყობს ხელს. ასეთ გარემოებებში კვლევას შეიძლება ხსენებული ფართო მიზნის ერთ-ერთი კომპონენტის სახით განხორციელდეს. ამის ერთ-ერთი მაგალითია ევროკავშირის დაფინანსების ხაზი, რომელსაც თავდაპირველად „Daphne“ ეწოდებოდა და რომელიც კარგი პრაქტიკის გაცვლას უჭერს მხარს ისეთი პროექტების დაფინანსებით, რომლებიც ზოგჯერ ქვემოთ აღწერილ პრაქტიკაზე ორიენტირებულ კვლევით კომპონენტს შეიცავენ (ევროპული კომისიის Daphne-ს ინსტრუმენტების ნაკრები). მეორე მაგალითია კვლევითი პროგრამა კონკრეტულ ევროპულ ქვეყნებთან დაკავშირე-

ბით, რომელსაც ნორვეგია აფინანსებს (ნორვეგიის გრანტები). არსებობს ქვემოთ აღწერილი გაერთიანებული სამეფოს საერთაშორისო განვითარების დეპარტამენტის დაფინანსებული კვლევითი პროგრამა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ. მისი პრიორიტეტი ევროპის გარეთ მდებარე განვითარებადი ქვეყნებია. ამას გარდა, დანიაში გენდერული ძალადობის კვლევის ხელშეწყობა იმ მონაცემთა ბაზების განვითარებით ხდება, რომლებიც შეიცავს ინფორმაციას გენდერული ძალადობის მსხვერპლთა მიერ საჯარო სამსახურებით სარგებლობის მასშტაბების შესახებ. სახელმწიფო მხარს უჭერს „რეესტრების“ და მონაცემების გამოყენების შესახებ შესაბამისი კანონების განვითარებას, რაც აღნიშნული კვლევის განხორციელებას შესაძლებელს ხდის. აღნიშნული არ არის კვლევის დაფინანსების პროგრამა, არამედ წარმოადგენს დაფინანსებულ აქტივობას, რომელიც ხელს უწყობს კვლევას. იგი აღწერილია ქვემოთ.

არსებობს კონკრეტული საკანონმდებლო ცვლილებების საფუძველზე მიღებული შედეგების დაფინანსებული კვლევები. მაგალითად, ავსტრია და გერმანია ორივე აფინანსებს შემაკავებელი ორდერების შესახებ კანონის გავლენის შეფასების ფართომასშტაბიან კვლევას, რათა შეფასებულ იქნას მათი გავლენა და საჭიროების შემთხვევაში გაუმჯობესება. კვლევების გზით ახალი კანონმდებლობის ზეგავლენის მსგავსი შეფასებები მე-11 მუხლითა მოთხოვნილი.

კონვენცია მოითხოვს მსჯავრდების მაჩვენებლების შესწავლას, რომელიც სისხლის სამართლის სისტემის ეფექტურობის მნიშვნელოვანი ინდიკატორია ქალთა მიმართ ძალადობასა და ოჯახურ ძალადობასთან დაკავშირებით. მსჯავრდების მაჩვენებლებით იზომება სისხლის სამართლის სისტემაში შესული დანაშაულების რა ნაწილს მოჰყვა შედეგად დამნაშავის მსჯავრდება. კონვენცია მსჯავრდების მაჩვენებლების გაზომვის აუცილებლობაზე 11.1.ბ მუხლში მიუთითებს. მსჯავრდების მაჩვენებლების შედგენა შესაძლებელია სისხლის სამართლის სისტემის სხვადასხვა მიმართულებისთვის (მაგალითად, მხოლოდ დევნიდან მსჯავრდებამდე), ან მთლიანად სისტემისათვის (მაგალითად, გამოკითხვებში

მითითებული დანაშაულების რაოდენობის შედარება სასამართლოებში მსჯავრდებულ სამართალდამრღვევთა რაოდენობასთან). მიუხედავად იმისა, რომ სისხლის სამართლის სისტემის კონკრეტული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი მაჩვენებლები ამ კონკრეტული ნაწილების რელევანტურია, მნიშვნელოვანია მთლიანობაში სისხლის სამართლის სისტემის მსჯავრდების მაჩვენებლების არსებობა. მსჯავრდების მაჩვენებლების შესწავლისთვის აუცილებელია ისეთი მონაცემების არსებობა, რომლებიც მსგავს დეფინიციებს და გაბომვის ერთეულებს იყენებს მთელი პროცესის განმავლობაში. განსახვავებული დეფინიციებისა და გაბომვის ერთეულების შემთხვევაში რთული ან შეუძლებელიც კია იმის დადგენა თუ სისხლის სამართლის სისტემაში შესულ რამდენ „შემთხვევას“ მოჰყვება მსჯავრდება. შესაბამისად მნიშვნელოვანია, რომ პოლიცია, პროკურატურა, სასამართლო, იუსტიციის ორგანოები, სასამართლოები, საპატიმროები და პრობაციის სამსახურები მსგავს დეფინიციებსა და საბომ ერთეულებს იყენებდნენ. ამჟამად, მრავალი ქვეყანა იყენებს სხვადასხვა ერთეულებს სისხლის სამართლის სისტემის სხვადასხვა ეტაპებზე: დანაშაულების (მოვლენები, შემთხვევები) შესახებ ინფორმაცია გროვდება პოლიციის მიერ; და დამნაშავეების (სამართალდამრღვევები, კრიმინალები) იუსტიციის ორგანოებისა და საპატიმროების მიერ. (ისინი ხშირად განსახვავდება სპეციალიზებული სამსახურების მიერ გამოყენებული საბომ ერთეულებისგან, რომლებიც ითვლიან „მსხვერპლის“ რაოდენობას). ქვეყნებს, რომლებიც ამჟამად სხვადასხვა საბომ ერთეულებს იყენებენ (მსხვერპლი, დანაშაული, სამართალდამრღვევი) სისხლის სამართლის სისტემის სხვადასხვა ნაწილებში დასჭირდებათ მათი შესაბამისობაში მოყვანა თუ ისინი გეგმავენ კონვენციის მოთხოვნის შესაბამისად მსჯავრდების მაჩვენებლების ეფექტურ გაბომვას. მათ ეს შეუძლიათ განახორციელონ სისხლის სამართლისა და სასამართლო სისტემაში ერთი საბომის შერჩევით ან სისხლის სამართლის სისტემის ყველა ეტაპზე მონაცემთა სამივე საბომ ერთეულით შეგროვების მოთხოვნით. თანამშრომლობის მიღწევა მეტად იქნება შესაძლებელი სამივე საბომ ერთეუ-

ლის გამოყენების მოთხოვნის შემთხვევაში, ნაცვლად მხოლოდ ერთის მიხედვით მონაცემთა შეგროვების აღსრულებისა. მაგალითად, უმჯობესია მსხვერპლის, დანაშაულისა და დამნაშავეთა რაოდენობის დათვლა თითოეულ ეტაპზე, ვიდრე ერთ ეტაპზე მსხვერპლის (მაგ. გამოკითხვები), მეორეზე დანაშაულების (მაგ. პოლიცია) და მესამეზე სამართალდამრღვევების (მაგ. სასამართლოები) რაოდენობის დათვლა. ასევე არსებობს უნივერსიტეტების მიერ განხორციელებული სპეციალური კვლევები ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ. მიუხედავად იმისა, რომ უნივერსიტეტებში არსებობს ქალთა მიმართ ძალადობის შემსწავლელი მკვლევარების ზრდადი თემი, სფეროში მუშაობა ჩვეულებრივ შემთხვევითი ინიციატივების და არა სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული პროგრამების დონეზე ხორციელდება ცალკეული მკვლევარებისა და საუნივერსიტეტო ცენტრების⁷ ენთუზიაზმისა და მიზანდასახულობის შედეგად. მიუხედავად ამისა, ეს კვლევის ცოცხალი სფეროა, რომელიც მოიცავს გენდერის საფუძველზე ჩადენილი ძალადობის გაზომვის გამოწვევას და ბევრად უფრო გაძლიერდება კომპლექსური და სისტემატური კვლევითი პროგრამების შემუშავებით.

გაერთიანებული სამეფოს კვლევითი პროგრამა განვითარებად ქვეყნებში

გაერთიანებული სამეფოს საერთაშორისო განვითარების დეპარტამენტმა (DFID) £25 მილიონის ინვესტიცია განახორციელა ხუთწლიან კვლევით პროგრამაში, რათა გამოეკვლია თუ რა მუშაობს ქალებისა და გოგონების წინააღმდეგ ძალადობის (VAWG) აღკვეთის საქმეში პრიორიტეტულად განვითარებად ქვეყნებში (DFID 2015). პროგრამის მიზანია შექმნას ცოდნა თუ რომელი მეთოდებია ეფექტური ქალებისა და გოგონების მიმართ ძალადობის აღკვეთის საქმეში, მათ შორის პრევენციის ძირითადი სტრატეგიები, ქალებისა და გოგონების ძალადობასთან გამკლავების მხარდაჭერის

⁷ მაგალითად, CWASU (ბავშვებსა და ქალთა მიმართ ძალადობის განყოფილება) ლონდონის მეტროპოლიტენ უნივერსიტეტში.

ინტერვენციები და ქალებისა და გოგონების მიმართ ძალადობის აღკვეთაზე მიმართული რეაგირების კონკრეტული მექანიზმები. პროგრამა ორი ნაწილისგან შედგება:

ძალადობის აღკვეთის ინოვაციური მიდგომების შესწავლაზე ან მსხვერპლთა/გადარჩენილთა საჭიროებების დაკმაყოფილებაზე მომუშავე 10-დან 14-მდე შერჩეული ადგილობრივი ან საერთაშორისო ორგანიზაციის დაფინანსება; და მეორეს მხრივ არსებული იმედისმომცემი ინტერვენციების კვლევისა და გავლენის შეფასების დაფინანსება მათი ეფექტურობის შეფასების მიზნით. კვლევა ფოკუსირებულია DFID-ის „პრიორიტეტულ ქვეყნებზე“ – რომლებიც შედგება 28 უღარიბესი ქვეყანის ან ყველაზე სუსტი სახელმწიფოებისგან. პროგრამის ადმინისტრირება ხდება სამხრეთ აფრიკის სამედიცინო კვლევითი საბჭოს მმართველობაში არსებული კონსორციუმის მიერ ლონდონის ჰიგიენისა და ტროპიკული მედიცინის და სოციალური განვითარების სკოლასთან პარტნიორობით. ეს კარგად ორგანიზებული, დაფინანსებული, მსხვილი კვლევითი პროგრამის არსებობის იმედისმომცემი პრაქტიკაა, თუმცა ამ შემთხვევაში იგი არ მოიცავს ევროპულ ქვეყნებს.

ევროკავშირის პროგრამა Daphne

პროგრამა Daphne ევროკავშირის მიერ იქნა დაფინანსებული გენდერის საფუძველზე ჩადენილი ძალადობის აღკვეთის კარგი პრაქტიკების გაცვლის მხარდაჭერის მიზნით. მიუხედავად იმისა, რომ ორიენტირი მეტწილად არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის პრაქტიკაზე დაფუძნებული ცოდნის გაცვლის განვითარება იყო, პროგრამა ასევე მოიცავდა შესაბამისი ექსპერტული ცოდნის გაძლიერებას და შესაბამისად, პრაქტიკაზე დაფუძნებული განვითარების მხარდაჭერის ინტეგრირებული ნაწილის სახით კვლევის დაფინანსებას. 412 დაფინანსებული პროექტის შედეგად შექმნილმა ცოდნამ და კვლევამ, კარგი შეფასება მიიღო როგორც მკვლევარების ასევე პოლიტიკის შემქმნელებისგან. Daphne პროგრამა სამი ძირითადი ფაზისგან შედგებოდა, იგი 1997

წელს დაიწყო (ევროპული კომისიის Daphne ინსტრუმენტები), ხოლო ფინალური პროგრამა Daphne III 2007-2013 წლებში მიმდინარეობდა (ევროპული კომისია Daphne III). Daphne პროგრამის პრინციპები ამჟამად ინტეგრირებულია 2014-2020 წლების ახალ პროგრამაში ადამიანის უფლებების, თანასწორობისა და მოქალაქეობის შესახებ, (ევროპული კომისია 2015ა), რომელიც „ანალიტიკურ საქმიანობის“ (კვლევები, მონაცემთა შეგროვება, საერთო მეთოდოლოგიების შემუშავება, ინდიკატორები, გამოკითხვები, სახელმძღვანელო რეკომენდაციების მომზადება) მიმართულებას მოიცავს.

ეს შეიძლება განხილულ იქნას, როგორც იმედისმომცემი პრაქტიკა, რადგან პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული შესაბამისი კვლევა ინოვაციურ პრაქტიკაზე ორიენტირებულ, ტრანსნაციონალური დაფინანსებული პროგრამის დამატებითი შედეგი იყო.

დანის რეესტრები კვლევის მხარდაჭერისთვის

დანიამ შექმნა გამოკითხვის და ადმინისტრაციული სტატისტიკა, რომელიც აუცილებელი იყო ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის მონიშნავ კვლევის პროგრამისათვის (როგორც ეს განხილულ იქნა ადმინისტრაციული სტატისტიკის ნაწილში) (ტიუგესენი და კიავერ ერსბოლი 2011). დანია ახდენს ძალადობის მსხვერპლთა გამოვლენას მოსახლეობის გამოკითხვის საშუალებით და შემდეგ ამ მონაცემებს აკავშირებს ადმინისტრაციულ სტატისტიკაში მოცემულ ძალადობის მსხვერპლთა შესახებ ინფორმაციასთან, დანაშაულთან დაკავშირებული მომსახურებების, საავადმყოფოების და თავშესაფრების გამოყენების, ისევე როგორც სიკვდილის მიზეზის მიხედვით. მონაცემების დაკავშირება ყველა სისტემაში პირადი ნომრის საშუალებით ხდება. შესაბამისად შესაძლებელია ძალადობის შესახებ ჯანმრთელობის გამოკითხვიდან (NHIS) მოპოვებული მონაცემების დაკავშირება ადმინისტრაციული წყაროებიდან მოპოვებულ მონაცემებთან, რადგან გამოკითხვის რესპო-

დენტების და სახელმწიფო მომსახურების მომხმარებლების გამოვლენა მათი პირადი ნომრის საშუალებით ხდება. გამოკითხვებიდან და ადმინისტრაციული სტატისტიკიდან იგივე პირის შესახებ მონაცემების დაკავშირებით შესაძლებელია ჩატარდეს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის კვლევა ჯანმრთელობასთან და სისხლის სამართლის შედეგებთან დაკავშირებით.

2004 წლიდან, კომპლექსური ეროვნული მონაცემთა ბაზა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ რამდენიმე წყაროდან მიღებულ მონაცემებს შეიცავს, მათ შორის ეროვნული რეესტრებიდან აღებული ადმინისტრაციული სტატისტიკა და გამოკითხვის სტატისტიკა, რომელიც 2005 და 2010 წლებში ჯანმრთელობის შესახებ ეროვნული გამოკითხვიდან არის წარმოებული (ჰელვეცი-ლარსენი 2010). შესაბამისად, შესაძლებელია, ინდივიდუალურ დონეზე, დანიამი მუდმივად მცხოვრები ყველა პირისთვის მინიჭებული უნიკალური პირადი ნომრით ჯანმრთელობის ეროვნული გამოკითხვებიდან მიღებული ინფორმაციის კომბინირება ჯანმრთელობის, დანაშაულისა და სოციალურ ეროვნულ რეესტრებში არსებულ მონაცემებთან. დანიის კანონი პირადი მონაცემების დამუშავების შესახებ არეგულირებს მონაცემებზე წვდომას სტატისტიკური და სამეცნიერო მიზნებისთვის და მონაცემთა სუბიექტების სრული ანონიმურობის გარანტიას იძლევა.

შესაძლებელია POL-SAS-ის მსხვერპლთა სტატისტიკის სხვა რეესტრებთან კომბინირება, რათა შეფასებულ იქნას მსხვერპლისა და დამნაშავის სოციალური პროფილი. ასევე შესაძლებელია გამოკითხვაში გამოთვლილ იქნას ძალადობის გაცხადებულ შემთხვევათა პროცენტული რაოდენობა, რომელსაც მოჰყვა საავადმყოფოსთან ან/და პოლიციასთან დაკავშირება. პაციენტთა ეროვნული რეესტრის მონაცემებთან კომბინირებული დანაშაულის სტატისტიკა შესაძლებელს ხდის დადგინდეს თუ რა სიხშირით მიმართავენ ძალადობის მსხვერპლი პირები პოლიციას ან საავადმყოფოს განსაზღვრულ პერიოდში, და შესაბამისად გამოთვლილ იქნას მოსახლეობაში ძალადობის ინდივიდუალურ მსხვერპლთა წლიური რაოდენობა, რომელმაც მიმართა ჯანდაცვის ან/და

სასამართლო სისტემებს. ხსენებულმა კვლევითმა ინფრასტრუქტურამ ხელი შეუწყო კვლევითი პუბლიკაციების სერიების გამოცემას. (კრუზი et al. 2010).

ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვებისა და კვლევის კოორდინაცია

თუ მიზანი პოლიტიკის განვითარების მხარდაჭერის სრული პოტენციალის რეალიზებაა მონაცემთა შეგროვებისა და კვლევის განვითარება კოორდინაციას მოითხოვს. კონვენცია გამოყოფს ეროვნული მაკოორდინირებელი ორგანოს არსებობის საჭიროებას (მუხლი 10) და ადგენს, რომ მე-11 მუხლის თანახმად შეგროვებული ინფორმაცია უნდა მიენდოს GREVIO-ს მისი მუშაობის ხელშეწყობის მიზნით (მუხლი 66). კოორდინაციის ხელშეწყობისათვის დამატებით არსებობს ჩამოყალიბების სტადიაზე მყოფი შესაბამისი მექანიზმები, მათ შორისაა გაერთიანებული ერების და ევროკავშირის სააგენტოების მუშაობა დეფინიციებისა და საერთაშორისოდ შედარებადი კლასიფიკაციის სისტემებისა და ინდიკატორების შემუშავება.

ოფიციალური მაკოორდინირებელი ორგანოები

მე-11 მუხლის შესაბამისად შეგროვებული მონაცემების ეროვნული მაკოორდინირებელი ორგანოების არსებობა სტამბოლის კონვენციის მე-10 მუხლითაა მოთხოვნილი. იგი მოითხოვს, რომ მხარეებმა „განსაზღვრონ, ან ჩამოაყალიბონ ერთი ან მეტი ოფიციალური ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება ქალებზე ყველა ფორმის ძალადობის აღკვეთისა და ძალადობასთან ბრძოლის პოლიტიკისა და ზომების კოორდინაციაზე, განხორციელებაზე, მონიტორინგსა და შეფასებაზე“ და რომ მათ „უნდა განხორციელონ მე-11 მუხლში ასახული მონაცემების შეგროვების კოორდინირება, ანალიზი და მისი შედეგების გავრცელება. ამასთან, ხსენებულ ოფიციალურ მაკოორდინირებელ ორგანოებს „უნდა გააჩნდეთ

შესაძლებლობა პირდაპირი კომუნიკაცია იქონიონ ერთმანეთთან და ხელი შეუწყონ ურთიერთობების დამყარებას სხვა მხარეების მსგავს სტრუქტურებთან.“ გვერდი 26

ხსენებული მაკოორდინირებელი ორგანოები ოფიციალურ სახელმწიფო ორგანოებს უნდა წარმოადგენდნენ - არსებული ორგანოებისთვის ახალი მანდატის მინიჭების ან ახალი ორგანოების დაფუძნების საშუალებით. არსებული ორგანოების მაგალითებია „ქალთა მიმართ ძალადობის სადამკვირვებლო პუნქტები“, უწყებათაშორისი მაკოორდინირებელი სტრუქტურები, ან ექსპერტული ორგანოები (როგორცაა კვლევითი ინსტიტუტი ან სტატისტიკის ეროვნული ინსტიტუტი), რომელთაც ასევე გააჩნიათ პოლიტიკური მანდატი. ეს წარმოაჩენს განსხვავებული მიდგომების არსებობის შესაძლებლობას. ხსენებულ ორგანოებს კონვენციით ღიად მინიჭებული აქვთ სხვა მხარეების მსგავს ორგანოებთან პირდაპირი კომუნიკაციის უფლება. ისინი უფლებამოსილნი არიან სხვა მხარეთა მსგავს სტრუქტურებთან „დაამყარონ სამუშაო ურთიერთობები“, იმის მოლოდინით, რომ ეს შედეგად გამოიღებს არა მხოლოდ „გამოცდილების პროდუქტიულ ურთიერთ გაცვლას“ არამედ ასევე „პრაქტიკის შემდგომ ჰარმონიზაციას“ (სტამბოლის კონვენციის განმარტებითი ანგარიში, პუნქტი 73).

არსებობს ევროკავშირის დონის სამი ორგანო, რომელსაც ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვების, ანალიზისა და გავრცელების სფეროში თანამშრომლობის განვითარება შეუძლია; ესენია გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტი (EIGE), ევროკავშირის ფუნდამენტურ უფლებათა სააგენტო (FRA) და ევროსტატი. ევროკავშირში არსებობს ქალებისა და კაცების თანაბარი შესაძლებლობების საკონსულტაციო კომიტეტის (ევროპული კომისიის მრჩეველი კომიტეტი 2014) დამატებით განვითარების წინადადებები სტამბოლის კონვენციის მოთხოვნებთან შესაბამისობით: ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ ევროკავშირის სტრატეგიის მიღება; ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ ევროკავშირის კოორდინატორის თანამდებობის შემოღება, რომელსაც ექნება ეროვნული ხელისუფლებების წარმომადგენელი

ქსელის მხარდაჭერა; არსებული სამართლებრივად შემკვრელი ინსტრუმენტების წევრი სახელმწიფოების მიერ დანერგვის შესახებ ინფორმაციის თავმოყრა განხორციელების მიმდინარეობის მონიტორინგის მიზნით; სტანდარტიზებული და ჰარმონიზებული ადმინისტრაციული და გამოკითხვის მონაცემების შეგროვება; სტანდარტების, ინდიკატორების, მეთოდებისა და სახელმძღვანელო რეკომენდაციების შემუშავება; ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ კვლევის დაფინანსების უზრუნველყოფა; ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვების გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმის შემუშავება. თუმცა, რა თქმა უნდა ეს ეხება მხოლოდ კონვენციის იმ მხარეებს, რომლებიც ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოები არიან.

შეთავაზებული მექანიზმები, რომელთა საშუალებით ოფიციალურ მაკორდინირებელ ორგანოებს დახმარება შეუძლიათ შემდეგია:

- ადმინისტრაციული და გამოკითხვის მონაცემების შეგროვებისა და ანალიზის შესახებ სტამბოლის კონვენციით დადგენილი განსაზღვრებების გამოყენების შესახებ რეკომენდაციების შემუშავება;
- ადმინისტრაციული და გამოკითხვის მონაცემების შეგროვების და მისი ანალიზის დროს გამოყენებული მეთოდოლოგიის შესახებ რეკომენდაციების შემუშავება;
- ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ კომპლექსური კვლევითი პროგრამების განვითარებისა და დაფინანსების მხარდაჭერა;
- დაინტერესებულ მხარეთა, მათ შორის სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების და უნივერსიტეტების, სპეციალური ექსპერტული ჯგუფებისა და ქსელების და არსებული სამთავრობო ორგანოების მობილიზაციისა და კოორდინაციის ხელშეწყობა, რათა მოხდეს მონაცემთა შეგროვების და ანალიზის ხარისხისა და ჰარმონიზაციის განვითარება;
- მოსახლეობების ფართო სპექტრში დებატების სტიმულირება, ცნობიერების ამაღლება, დემოკრატიული წვლილის უზრუნველყოფა, და მიგნებების როგორც სამიზნე ასევე ფართო აუდიტორიაში გავრცელება.

ევროპის საბჭოს მიერ განხორციელებული მონიტორინგი სტამბოლის კონვენციის განხორციელების მონიტორინგი

კონვენციის 11.3 მუხლის მოთხოვნაა, რომ „შეგროვებული ინფორმაცია“ გადაეცეს 66-ე მუხლის შესაბამისად დაფუძნებულ, მონიტორინგის დამოუკიდებელ „ექსპერტთა ჯგუფს“ (GREVIO – ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ქმედებათა ექსპერტთა ჯგუფი). GREVIO მხარეთა მიერ არსებულ მონაცემთა შეგროვებასა და კვლევას სათანადოდ მიიღებს მხედველობაში თითოეული შეფასების რაუნდისთვის კითხვარის შემუშავებისათვის. GREVIO-ს აღებული აქვს ვალდებულება დაამტკიცოს მუშაობის მისი საკუთარი მეთოდები 2015 წლის ბოლოსთვის.

პოლიტიკის განხორციელების მიმდინარეობის მონიტორინგი

ევროსაბჭომ (2014: 6) წევრ სახელმწიფოებში ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ პოლიტიკის განხორციელების რეგულარული მონიტორინგის პროცესის მიზნით შედეგების შეფასების შესაბამისი ინდიკატორების ბაზა შეიმუშავა.

მინისტრთა კომიტეტის Rec(2002)5 რეკომენდაცია ძალადობისგან ქალთა დაცვის შესახებ მოიცავს ქალებზე სხვადასხვა ფორმის ძალადობასთან ბრძოლის ღონისძიებათა კატალოგს: გაუპატიურება და სექსუალური ძალადობა, ძალადობა ოჯახში ან ოჯახურ ერთეულში, სექსუალური შევიწროება, ქალის გენიტალიების დასახიჩრება, ძალადობა კონფლიქტურ და პოსტ-კონფლიქტურ სიტუაციებში, ძალადობა ინსტიტუციონალურ გარემოში, რეპროდუქციული არჩევნის თავისუფლების უპატივცემულობა (იძულებით აბორტი ან სტერილიზაცია), ღირსების სახელით მკვლელობები და იძულებითი და ადრეული ქორწინება.

2005 წლიდან, ევროსაბჭო ახორციელებს წინამდებარე რეკომენდაციის დანერგვის მონიტორინგს წევრ სახელმწი-

ფოებში. ევროსაბჭოს წევრი სახელმწიფოების მიერ სტანდარტიზებულ კითხვარზე ნებაყოფლობითი პასუხის საფუძველზე, ხდება ქალთა მიმართ ძალადობის კანონმდებლობის, პოლიტიკისა და მომსახურების სფეროში მიღწევების შეფასება. 2014 წლის მარტში, მონიტორინგის მეოთხე რაუნდის შედეგები გამოქვეყნდა ანალიტიკურ ანგარიშში, სადაც წარმოდგენილია რამდენიმე სფეროში მიღწეული შედეგების რაოდენობრივი მიმოხილვა, მათ შორის მონაცემთა შეგროვებისა და კვლევის მხრივ. დროის განმავლობაში მოვლენების ანალიტიკური შედარება და მისი ფართო გეოგრაფიული მოცვა მას ინფორმაციის უნიკალურ წყაროდ აქცევს. უახლესი მონიტორინგი აჩვენებს მატებას, როგორც ადმინისტრაციული სტატისტიკის შეგროვების მხრივ, ისე მთლიანად მოსახლეობაში ჩატარებული გავრცელების გამოკითხვების მხრივ, თუმცა კვლავ დაბალია მონაცემთა შედარებადობის დონე. არსებობს შეტყობინებულ სამართალდარღვევებზე პოლიციის მონაცემების შედგენის სხვადასხვა მეთოდები სქესისა და ურთიერთობის მიხედვით ან ოჯახური ძალადობის შეტყობინების მიხედვით. მიუხედავად იმისა, რომ ზოგ წევრ სახელმწიფოს შეუძლია ოჯახურ ძალადობაზე მონაცემებისა და სტატისტიკის ამოღება მისი ზოგადი დანაშაულის სტატისტიკიდან, სხვებმა ოჯახური ძალადობისთვის სხვადასხვა ანგარიშგების სისტემები შემოიღეს (მაგ. ნიდერლანდები, პოლონეთი ან ლუქსემბურგი). ამასთან, ზოგი გამოკითხვა ქალთა მიმართ ძალადობის ფართო სპექტრის ფორმას მოიცავს, თუმცა სხვები ფოკუსირებულნი არიან ოჯახურ ძალადობაზე.

ამასთან, 2008 წელს ევროსაბჭომ გამოსცა კვლევა „ევროსაბჭოს წევრ სახელმწიფოებში ოჯახური ძალადობის შესახებ ადმინისტრაციულ მონაცემთა შეგროვების შესახებ“. კვლევის მიზანი იყო შეეფასებინა თუ რა ტიპის ადმინისტრაციული მონაცემების შეგროვება ხდება ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ წევრი სახელმწიფოების მიერ; შეემუშავებინა სანიმუშო მიდგომა, რომელშიც მოცემული იქნებოდა ადმინისტრაციული მონაცემების შეგროვების პრაქტიკების შესახებ რეკომენდაციები; გამოეცა სახელმძღვანელო რეკომენდაციები თუ

რომელი დონის სახელმწიფო უწყება და რომელი საჯარო ან კერძო ინსტიტუტები უნდა აგროვებდნენ ამა თუ იმ ტიპის მონაცემებს. კვლევა ასევე მოიცავს რეკომენდაციებს თუ როგორ უნდა დაფუძნდეს ადმინისტრაციულ მონაცემთა სისტემა იმ ინსტიტუტებში, რომლებიც ჯერ არ ახდენენ რეკომენდირებულ მონაცემთა შეგროვებას. (გვ. 21-22), ისევე როგორც ადმინისტრაციული მონაცემების შეგროვების სანიმუშო მიდგომას (გვ. 23-24).

საერთაშორისო სტანდარტები

საერთო მიდგომები ხელს უწყობს კოორდინირებული ქმედების განხორციელებას. საერთაშორისო და რეგიონული ადამიანის უფლებათა ორგანიზაციები გვთავაზობენ მთელ რიგ მიდგომებს, რომლებიც ქალთა მიმართ ძალადობის დეფინიციასა და ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის აღკვეთას ემსახურებიან. მათ შორისაა გაერთიანებული ერების შემდეგი ორგანიზაციები: გაეროს სტატისტიკის კომისია, ქალთა გაძლიერების ბიურო, რომელიც ამჟამად გაეროს ქალთა ორგანიზაციაშია ინტეგრირებული, გაეროს ნარკოტიკებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ბიურო და მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაცია, ასევე ევროსაბჭო და ევროკავშირი.

გაერომ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ქალთა მიმართ ძალადობის დეფინიციის შემუშავებაში. მისი სააგენტოების და სხვა საერთაშორისო ორგანოების მუშაობა ხსენებულ განსაზღვრებას ეფუძნება.

გაერთიანებული ერების დეკლარაცია (1993) ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის შესახებ განსაზღვრავს ქალთა მიმართ ძალადობას, როგორც „გენდერული ძალადობის ყველა ქმედებას, რომელსაც შედეგად მოაქვს ან სავარაუდოდ შეიძლება მოიტანოს ქალების ფიზიკური, სექსუალური, ფსიქოლოგიური ზიანი ან ტანჯვა, მათ შორის ასეთი ქმედების ჩადენის მუქარა, ძალდატანება ან თავისუფლების თვითნებური ხელყოფა, მიუხედავად იმისა ეს ხდება საჯაროდ თუ პირად ცხოვრებაში;

2011 წელს სტამბოლის კონვენცია 1993 წლის გაეროს მიერ შემუშავებულ დეფინიციას დაეყრდნო. გაერო და მისი სააგენტოები ქალთა მიმართ ძალადობის თემამზე მუშაობენ, ხოლო ევროსაბჭო დამატებით აქცენტს ოჯახურ ძალადობაზე აკეთებს. სტამბოლის კონვენციის მოთხოვნაა მხარეებმა ქალთა მიმართ ძალადობის ყველა ფორმა მოიცვან. მიუხედავად იმისა, რომ ეს არ არის სავალდებულო მხარეებს ქალებსა და გოგონებთან ერთად ოჯახური ძალადობის ყველა სხვა მსხვერპლის მოცვა მოეწოდებათ. ეროვნულ და საერთაშორისო დონეზე სტანდარტული საბოძი ინდიკატორები უნდა მოიცავდეს სტამბოლის კონვენციით მოცულ ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახში ძალადობის ყველა ფორმას.

გაერო ევროსაბჭოს ყველა წევრ სახელმწიფოს აერთიანებს. მონაცემთა შეგროვების, ანალიზისა და გავრცელების მიზნით თანამშრომლობის განვითარების პროცესი რამდენიმე აქტივობასა და უწყებას მოიცავდა, მათ შორის: სხვადასხვა სამეცნიერო დარგების, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და მთავრობის წარმომადგენლებისგან შემდგარი ექსპერტული ჯგუფების შექმნა; რეკომენდაციებისა და სახელმძღვანელოების წარმოება, მონაცემთა შეგროვებისა და ანალიზის ჰარმონიზებული მეთოდების ხელშეწყობის მიზნით; გაეროს სტატისტიკური კომისიის შეთანხმებული სტანდარტების დამტკიცება და ხელშეწყობა; გაეროს გენერალური მდივნის, გაეროს ქალთა ორგანიზაციის, და ისეთი რეგიონალური ორგანოების ჩართვა, როგორცაა გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისია. მიუხედავად იმისა, რომ შინაარსი არ არის სტამბოლის კონვენციის მოთხოვნებთან სრულ შესაბამისობაში, არსებული მექანიზმები შესაძლო კოორდინაციის ტიპების მნიშვნელოვან მაგალითებს იძლევა. პეკინის სამოქმედო პლატფორმის ფარგლებში, ევროკავშირის მიერ ნაკისრი ვალდებულებებიდან გამომდინარე ევროკავშირის ხელმძღვანელობამ ქალთა მიმართ ძალადობის რამდენიმე ინდიკატორი წარმოადგინა. ინდიკატორები მიზნად ისახავს ოჯახში ძალადობის, სამუშაო ადგილზე სექსუალური შევიწროების და ქალთა მიმართ ძალადობის მსხვერპლთა მხარდამჭერი მომსახურებების უზრუნველყოფას. (ევროპული კომისია

2015ბ). ევროპულმა ინსტიტუტმა გენდერული თანასწორობისათვის ევროკავშირში გენდერული ძალადობის შესახებ ადმინისტრაციულ და სტატისტიკურ მონაცემთა ბაზა (EIGE 2014b) ხელმისაწვდომი გახადა. ორგანიზაციამ ქალთა მიმართ ძალადობა პირველად მიმოიხილა 2015 წელს გამოქვეყნებული გენდერული თანასწორობის ინდექსით⁸. გაეროს სტატისტიკური კომისიის პარტნიორ ორგანიზაციებმა ქალთა მიმართ ძალადობის გავრცელების 9 ძირითად საზომ ინდიკატორზე გააკეთეს რეკომენდაცია.

(გაეროს სტატისტიკური კომისია 2010:19). ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ საკანონმდებლო და პოლიტიკის ჩარჩო მოდელი გამოქვეყნებულ იქნა გაეროს ქალთა გაძლიერების ბიუროს მიერ (UNDAW 2010).

იგი მოიცავს სასურველი საკანონმდებლო და სხვა დაკავშირებული საკითხების სიას (მსხვერპლთა დაცვის განხორციელების ჩათვლით). მიუხედავად იმისა, რომ იგი არ წარმოადგენს ინდიკატორების სიას შესაძლებელია მისი გამოყენება სამართლებრივ და სხვა სფეროებში საზომი ინდიკატორების შესაქმნელად.

გაერთიანებული ერების წევრი სახელმწიფოების მიერ შეთანხმებული 2030 წლის მდგრადი განვითარების დღის წესრიგის ფარგლებში დამტკიცებულ იქნა მდგრადი განვითარების 17 მიზანი (SDGs), რომელთაგან ერთერთია „გენდერული თანასწორობის მიღწევა და ყველა ქალისა და გოგონას შესაძლებლობების გაუმჯობესება (SDG 5). ხსენებული მიზნის მოქმედების სფეროში შემავალი ერთ-ერთი შეთანხმებული ამოცანაა: „ყველა ქალისა და გოგონას მიმართ ძალადობის ყველა ფორმის აღმოფხვრა საჯარო და კერძო სფეროებში“ (5.2). 2015 წლის სექტემბრის მიწურულს მიზნების დამტკიცების შემდეგ, 2016 წელს გაეროს სტატისტიკურმა კომისიამ დაიწყო ინდიკატორების შემუშავება ხსენებული მიზნების მონიტორინგისათვის. ინდიკატორები სავარაუდოდ მოიცავს ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის სფეროში შეთა-

⁸ ევროპული ინსტიტუტი გენდერული თანასწორობისათვის (2015) გენდერული თანასწორობის ინდექსი <http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/mh0415169enn.pdf>

ნხმებულ საზომებს, რაც მნიშვნელოვანი გლობალური სტანდარტი იქნება⁹.

დანაშაულების საერთაშორისო კლასიფიკაცია სტატისტიკური მიზნებისთვის (ICCS) წარმოადგენს გაეროს ნარკოტიკებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ბიუროს ხელმძღვანელობით და გაეროს სტატისტიკური კომისიის მხარდაჭერით შექმნილ დანაშაულის ახალი კლასიფიკაციის სისტემას (UNODC 2015). იგი დანაშაულის კლასიფიკაციის საერთო სტანდარტების შემუშავებით ხელს უწყობს ქვეყნებს შორის დანაშაულის შედარებითი ანალიზს. ჩარჩო ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვებისთვისაც რელევანტურია. იგი ისეთი კატეგორიის დანაშაულებს მოიცავს, როგორცაა „საზიანო ქმედებები ან ქმედებები, რომელთა მიზანი პირისათვის ზიანის მიყენებაა“ ან „იქსუალური ხასიათის საზიანო ქმედებები“. დანაშაულების საერთაშორისო კლასიფიკაცია სტატისტიკური მიზნებისთვის (ICCS) დანაშაულთა სამართლებრივი დეფინიციების სიმრავლით გამოწვეულ სირთულეს ისეთი ჩარჩოს დამტკიცებით უვლის გვერდს, რომელიც ეფუძნება ქცევებს და არა სამართლებრივ კატეგორიებს. მასში ნათქვამია, რომ კატეგორიების გამიჯვნა პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია. სტატისტიკური მიზნებით დანაშაულების საერთაშორისო კლასიფიკაციის მიზანია დანაშაულის ერთიანი კლასიფიკაციის შემუშავებით ქვეყნებს შორის დანაშაულის შედარებითი ანალიზის ხელშეწყობა. განზრახულია, რომ სტატისტიკური მიზნებით დანაშაულების საერთაშორისო კლასიფიკაცია დანაშაულის შესახებ სისხლის სამართლის პროცესის სხვადასხვა ეტაპებზე შეგროვებული ყველა სახის მონაცემისათვის იყოს გამოსადეგი, (პოლიცია, პროკურატურა, მსჯავრდება, პატიმრობა), ისევე როგორც დანაშაულის მსხვერპლთა გამოკითხვა (გვ. 7). კლასიფიკაცია ოთხ დონეს მოიცავს, ხოლო პირველ დონეზე 11 ძირითადი მიმართულებაა მოცემული, რომელთაგან სამი ქალთა

განახლებული ინფორმაციის ნახვა მდგრადი განვითარების პროცესის შესახებ შესაძლებელია გაერთიანებული ერების ვებგვერდზე შემდეგ ბმულზე: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

მიმართ ძალადობასა და ოჯახურ ძალადობას შეეხება:

“1. ქმედებები, რომელთაც გამოიწვიეს სიკვდილი ან რომელთა მიზანი სიკვდილის გამოწვევა იყო; 2. ქმედებები, რომელთაც ბიანი გამოიწვიეს ან რომელთა მიზანი პირისთვის ბიანის მიყენება იყო; 3. სექსუალური ხასიათის დამაზიანებელი ქმედებები, რომელსაც მოსდევს მეტად დეტალიზებული სამი დონე” (გვ. 13). ეს განიხილება ერთიანი სტანდარტის შემუშავებისაკენ წინგადადგმულ ნაბიჯად, რომელიც მოიცავს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის კატეგორიებს. თუმცა ICCS ვერსია 1.0 ქალთა მიმართ ძალადობას სათანადოდ არ მოიცავს, რადგან არ ხდება მსხვერპლის სქესის, ისევე როგორც ოჯახურ ძალადობის აღრიცხვა; არ ფიქსირდება მსხვერპლსა და სამართალდამრღვევს შორის არსებული ურთიერთობა. ჩამოთვლილი არასავალდებულოდ მოსანიშნი ველებია მხოლოდ. ICCS-ის ვერსია 1.0 კლასიფიკაციის ოთხი ძირითად დონეზე, სადაც ხდება კოდური ნომრების მინიჭება, არ იძლევა ქალთა მიმართ ძალადობის ან ოჯახური ძალადობის აღრიცხვის საშუალებას. ძირითად დანომრილ კლასიფიკაციაში არ არის მოცემული არც მსხვერპლის სქესი და არც ურთიერთობა მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის. ეს საკითხები გარკვეულწილად მოცემულია, თუმცა წარმოადგენს არასავალდებულო შესავსებ „ველებს“, და არა დანაშაულის ძირითადი კოდების ნაწილს. მიუხედავად ამისა ხსენებული კლასიფიკაცია შეიძლება სასარგებლო იყოს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესახებ მონაცემთა შეგროვებისათვის. თუმცა სტამბოლის კონვენციის მხარეები მონაცემთა შეგროვების მოთხოვნების დაკმაყოფილებას შეძლებენ მხოლოდ ხსენებული დამატებითი მონაცემების შეგროვების შემთხვევაში. ეს შეიძლება დამატებითი კოდების მინიჭებით მოხდეს მსხვერპლის სქესისა და მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის ურთიერთობის კატეგორიების დამატებით. მეორეს მხრივ, შესაძლებელია მსხვერპლის სქესისა და მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის ურთიერთობის ველების შევსება გახდეს სავალდებულო და არა არჩევითი. ამით, კლასიფიკაციის სისტემაში გენდერის

თემა დაემატება, რაც მას პოტენციურად მონაცემთა შეგროვების კოორდინაციის ეფექტურ ინსტრუმენტად აქცევს. ICCS ვერსია 1.0 დამტკიცებასთან ერთად, შესაძლებელია მის მომავალ ვერსიებში რეფორმების წარმოდგენა.

ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის სპეციალიზებულ სფეროებთან ერთად ქალთა მიმართ ძალადობა პოლიტიკის მრავალი სხვა სფეროს ნაწილია. ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის აღმოფხვრა მოითხოვს პოლიტიკის მრავალ სფეროში არსებული მოთამაშეების მობილიზაციას, მათ შორის არა მხოლოდ სისხლის სამართლის სისტემასა და ჯანდაცვის სამსახურებში, არამედ ასევე მსხვერპლთა სპეციალიზებულ სამსახურებში. მაგალითად დასაქმების სფერო, სადაც სექსუალური შევიწროვების პრობლემაა; განათლება, რომელიც მოწოდებულია ხელი შეუწყოს თანასწორობასა და გენდერული სტერეოტიპების აღმოფხვრას; და მედია, რომელსაც მნიშვნელოვანი როლი აკისრია ქალთა მიმართ ძალადობისადმი დამოკიდებულებების შეცვლასა თუ განმტკიცებაში. მსხვერპლისთვის მიყენებული ზიანის შემცირების და პრევენციისაკენ მიმართულ ძალისხმევათა წარმატებისთვის მრავალი სამსახურის თანამშრომლობა და კოორდინაციაა აუცილებელი. ამჟამად, თითოეულ სფეროში ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის გაზომვის განსხვავებული სტანდარტია. დროა დაიწყოს ისეთი გაზომვის სტანდარტზე მუშაობა, რომელიც ერთდროულად ყველა ხსენებული სფეროსთვის იქნება მისაღები.

პროცესის კონცეფციას შეიძლება „მეინსთრიმინგი“ ეწოდოს. იგი მომდინარეობს „გენდერული თანასწორობის“ კონცეფციიდან, რომლის შემუშავებაში ევროსაბჭომ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა. თუმცა, კონცეფცია არა გენდერის, არამედ „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის“ გარშემო ვითარდება. იგი პოლიტიკის ძირითად სფეროებში იქნება გამოყენებული. პროცესი „გენდერული თანასწორობის“ პრინციპის მსგავსია. იგი გულისხმობს ზოგადი ცვლილებების განხორციელებას, როგორც მოცემულ სფეროში (ანუ „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური

ძალადობის დაძლევა“) ასევე სხვა ძირითად სფეროებში (მათ შორის სისხლის სამართლის სისტემა, ჯანდაცვისა და დასაქმების სფეროები).

დასკვნები

ადმინისტრაციული და გამოკითხვის მონაცემების შეგროვების და კვლევის მიზანია ქალთა მიმართ ძალადობასთან და ოჯახურ ძალადობასთან ბრძოლისათვის აუცილებელია ცოდნის შექმნა და ამით სტამბოლის კონვენციის განხორციელების მხარდაჭერა.

თუ ცვლილებების საკონტროლო და საბოლოო მაჩვენებლები შეთანხმებული და თანმიმდევრული იქნება მიღებული ცოდნა მეტად ეფექტური იქნება. გამოკითხვებსა და სხვა ადმინისტრაციულ წყაროებში ძალადობის მასშტაბისა და სიმძიმის ხარისხის გაზომვის ერთიდაიგივე კატეგორიების გამოყენებით ხელს შევუწყობთ თანმიმდევრული მონაცემების მიღებას, რომლებიც ერთმანეთს შეავსებენ. ეს მნიშვნელოვანია, როგორც ცალკეული ქვეყანაში, ასევე ქვეყნებს შორის მონაცემთა შედარებისთვის.

მიზანია ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის შესაბამისად დეტალიზებული, ერთიანი თანმიმდევრული საზომი სისტემის შექმნა. ეს უზრუნველყოფს ძალადობის მაჩვენებლებში ცვლილებებისა და საჯარო სამსახურების ეფექტურობის უფრო თანმიმდევრულად და ზუსტად გაზომვას.

აღიარებულია, რომ გაზომვის პრაქტიკების ერთგვაროვნებისა და კოჰერენტულობის მიღწევა საკმაოდ რთულია. რამდენიმე არსებული პრაქტიკა მეტნაკლებად დამოუკიდებლად ვითარდებოდა სხვადასხვა სფეროში და შესაბამისად ინტეგრირებულია სისტემებში, რომელთა ერთმანეთთან შედარება შეუძლებელია. ზოგიერთი მათგანი ღრმად გამჭდარია მთელ რიგ სპეციალიზებულ ინსტიტუტებში.

შესაბამისად გამოწვევაა არამხოლოდ გენდერის არსებულ საზომ სისტემებში ინტეგრირება, არამედ ასევე სხვადასხვა სფეროებში არსებული საზომი სტანდარტების ერთმანეთთან

შესაბამისობაში მოყვანა. მაგალითად, მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ გენდერული ძალადობის დანაშაულის სტატისტიკაში დამატება, არამედ მისი ჯანდაცვის სტატისტიკასთან შედარების უზრუნველყოფა.

ხსენებული გაზომვის პრაქტიკების ერთმანეთთან მეტი თავსებადობის მიღწევის პროცესი საჭიროებს მთელ რიგ გადახედვებს, რაც თავის მხრივ დიდ დროს მოითხოვს.

სტამბოლის კონვენციის მე-11 მუხლი მოითხოვს კონვენციის მხარეებმა შეაგროვონ ადმინისტრაციული მონაცემები, განახორციელონ კვლევები და შეაგროვონ გამოკითხვის მონაცემები. ეს აუცილებელია ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ მიმართული ძალისხმევების შეფასებისთვის. მონაცემებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაკმაყოფილება დიდ გამოწვევებთან არის დაკავშირებული. მიუხედავად ამისა, არსებობს რამდენიმე იმედისმომცემი პრაქტიკა, რომელიც უკვე მუშაობს ხსენებული გამოწვევების დაძლევისათვის აუცილებელ პროცესებზე. მნიშვნელოვანია, რომ კონვენციის მხარეებმა წვლილი შეიტანონ სტატისტიკური, გამოკითხვის და კვლევითი მონაცემების შეგროვებაში და იმუშაონ საერთო საზომი სისტემის შექმნაზე, რაც მხოლოდ ერთობლივი ძალისხმევით იქნება შესაძლებელი.

კითხვარი

სტამბოლის კონვენციის მე-11 მუხლის მოთხოვნაა, რომ მხარეებმა შეაგროვონ ადმინისტრაციული მონაცემები, განახორციელონ კვლევები და შეაგროვონ გამოკითხვის მონაცემები. მოცემულმა კითხვარმა ხსენებული მოთხოვნების დაკმაყოფილებას შეიძლება შეუწყოს ხელი.

მონაცემთა შეგროვება მსხვერპლთა დახმარებასა და ძალადობის პრევენციაზე მომუშავე სახელმწიფო დაფინანსებაზე მყოფი სააგენტოების მიერ ხდება?

o სამართალდამცავი სტრუქტურები (როგორც სისხლის, ასევე სამოქალაქო სამართლის უწყებები: პოლიცია, პროკურატურა, სასამართლოები, იუსტიციის ორგანოები და საპატიმროები)

o ჯანდაცვის სამსახურები (ექიმები, გადაუდებელი დახმარებისა და საგანგებო სიტუაციების სამსახურები, საავადმყოფოები)

o სოციალური სამსახურები, მსხვერპლთა სოციალური დაცვისა და სპეციალიზებული სამსახურები (საჯარო და არასამთავრობო)

მონაცემების შეგროვება გამოკითხვის საშუალებით ხდება?

o შესწავლილ იქნა ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ მოდულების მსხვილ გამოკითხვებში ინტეგრირების შესაძლებლობა, მაგ. დანაშაულის ან ჯანმრთელობის შესახებ გამოკითხვები?

მონაცემების შეგროვება ერთიდაიგივე კატეგორიებით ხდება?

o ძალადობის ფორმების დეფინიციები (კონვენციაში მოცემული სამართლებრივი კატეგორიები)

o გაზომვის ერთეულები მოიცავს მსხვერპლს, მოვლენას და დამნაშავეს (ყველა და არა ერთ-ერთი კატეგორია)

o დეტალური ჩაშლა სქესის, ასაკის, ძალადობის ტიპის, მსხვერპლსა და დამნაშავეს შორის ურთიერთობისა და გეოგრაფიული მდებარეობის მიხედვით

მონაცემების შეგროვება რეგულარულად ხდება?

o ადმინისტრაციული მონაცემები

o გამოკითხვის მონაცემები

არსებობს დაფინანსებული ქალთა მიმართ ძალადობის ძირეული მიზეზებისა და შედეგების კვლევითი პროგრამა?

o კვლევა ითვალისწინებს „მსჯავრდების მაჩვენებლის“ წარმოებას?

მონაცემები და ანალიზის შედეგები ხელმისაწვდომია საზოგადოებისათვის?

o შეჯამებული ფორმით (მათ შორის ინდიკატორები)

o მონაცემთა ბაზის სახით

არსებობს მონაცემთა შეგროვების, ანალიზისა და გავრცელების კოორდინირებაზე პასუხისმგებელი ოფიციალური უწყება (ან უწყებები)?

ევროსაბჭოს ძირითადი რესურსები

ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენცია (სტამბოლის კონვენცია), 2011: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/html/210.htm>, და მისი განმარტებითი ანგარიში: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Html/210.htm>.

ევროპის საბჭო (2014), „ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ ნევი სახელმწიფოებისადმი მინისტრთა კომიტეტის Rec(2002)5 რეკომენდაციის აღსრულების მონიტორინგის მეოთხე რაუნდის შედეგების ანალიტიკური კვლევა“. ანგარიში მოამზადა ქეროლ ჰაგემან-უაითმა, ევროსაბჭოს გე-

ნდერული თანასწორობის კომისია.

ევროპის საბჭოს კვლევა „ევროსაბჭოს წევრ სახელმწიფოებში ოჯახური ძალადობის შესახებ ადმინისტრაციულ მონაცემთა შეგროვება“. (EG-VEW-DC(2008)Study).

ევროპის საბჭოს კონვენცია პირადი მონაცემების ავტომატურ დამუშავებასთან დაკავშირებით პირთა დაცვის შესახებ (ETS No. 108).

ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ მინისტრთა კომიტეტის Rec(2002)5 რეკომენდაცია წევრი სახელმწიფოებისადმი

ბიბლიოგრაფია

ევროპის საბჭო (2005), ევროპის საბჭოს კონვენცია ადამიანებით ვაჭრობის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ (CETS No. 197).

ევროპის საბჭო (2006), “ქალთა მიმართ ძალადობასთან ბრძოლა– ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებში განხორციელებული ზომებისა და ქმედებების ანალიტიკური კვლევა, ევროპის საბჭო, სტრასბურგი.

ევროპის საბჭო (2007), „ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებში ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ Rec(2002)5 რეკომენდაციის ეფექტური განხორციელების ანალიტიკური კვლევა“. ანგარიში მოამზადა ქეროლ ჰაგემან-უაითმა.

ევროპის საბჭო (2008a), ანგარიში “ქალთა მიმართ ძალადობის ადმინისტრაციული მონაცემების შეგროვების შესახებ (ევროსაბჭო, 2008a); ანგარიში მოამზადა ელინა რუსკანენისა და კაუკო არომას მიერ.

ევროპის საბჭო (2008b), „ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებში ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ Rec(2002)5 რეკომენდაციის აღსრულების მონიტორინგის მეორე რაუნდის შედეგების ანალიტიკური კვლევა“, ანგარიში მოამზადა ქეროლ ჰაგემან-უაითმა.

ევროპის საბჭო (2010), „ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწი-

ფოებში ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ Rec(2002)5 რეკომენდაციის აღსრულების მონიტორინგის მესამე რაუნდის შედეგების ანალიტიკური კვლევა“, ანგარიში მოამზადა ქეროლ ჰაგემან-უაითმა.

ევროპის საბჭო (2011a), ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენცია („სტამბოლის კონვენცია“): <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/html/210.htm>.

ევროპის საბჭო (2011b), სტამბოლის კონვენციის განმარტებითი ანგარიში: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Html/210.htm>.

ევროპის საბჭო (2014), „ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებში ქალთა ძალადობისაგან დაცვის შესახებ Rec(2002)5 რეკომენდაციის აღსრულების მონიტორინგის მეოთხე რაუნდის შედეგების ანალიტიკური კვლევა“, ანგარიში მოამზადა ქეროლ ჰაგემან-უაითმა. ევროპის საბჭო, სტრასბურგი. □ გვ. 39

ევროპის საბჭო ფაქტების სია (2012), „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენცია („სტამბოლის კონვენცია“), ეგრეთ წოდებული ღირსების სახელით ჩადენილი დანაშაულები:

https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/sso/SSO_DisplayDCTMContent?documentId=090000168046eabf&ticket=ST-94479-ErdZdRa3t0aFlp7eXp2z-cas, ნანახია 2016 წლის 25 იანვარს.

ევროპის საბჭოს სემინარი (2014), „ქალებისათვის სამართლებრივი საშუალებების ხელმისაწვდომობასთან დაკავშირებით კვლევაში არსებული ნაკლოვანებების და სქესის მიხედვით დეტალიზებული მონაცემების ნაკლებობის აღმოფხვრა: www.coe.int/equality, ნანახია 2015 წლის 4 დეკემბერს.

DFID (საერთაშორისო განვითარების დეპარტამენტი) (2015), რა მუშაობს ქალებისა და გოგონების წინააღმდეგ

ძალადობის აღკვეთის საქმეში: www.gov.uk/funding-for-what-works-to-prevent-violence-against-women-and-girls, ნანახია 2015 წლის 4 დეკემბერს.

EIGE (გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტი) (2012), ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში პეკინის სამოქმედო პლატფორმის დანერგვის მიმოხილვა: ქალთა მიმართ ძალადობა - მსხვერპლთა მხარდაჭერა, ევროკავშირის გამომცემლობა, ლუქსემბურგი.

EIGE (გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტი) (2014a), ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის ადმინისტრაციული მონაცემების წყაროები ევროკავშირში: მიმდინარე სტატუსი და შედარებადი მონაცემების შეგროვების შესაძლებლობა: http://eige.europa.eu/sites/default/files/MH0113492ENN_PDF.Web_.pdf, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

EIGE (გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტი) (2014b), გენდერული ძალადობის ადმინისტრაციული მონაცემების წყაროების არსებული და სამომავლო პოტენციალის კვლევა ევროკავშირში: [administrative-data-sources/about](http://eige.europa.eu/administrative-data-sources/about), ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

EIGE (გენდერული თანასწორობის ევროპული ინსტიტუტი) (2014c), გენდერული თანასწორობის ინდექსი <http://eige.europa.eu/gender-statistics/gender-equality-index>, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ევროპული კომისია (2010), ქალთა და ბავშვთა მიმართ ძალადობის, სექსუალური ორიენტაციის საფუძველზე ძალადობის შესახებ ეროვნული კანონმდებლობის ჰარმონიზების შესაძლებლობებისა და საჭიროებების შეფასების განხორციელებადობის კვლევა, ევროპული კომისია, ლუქსემბურგი.

ევროპული კომისია (2015a), უფლებების, თანასწორობისა და მოქალაქეობის პროგრამა 2014-2020 <http://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2014-2020/rec/>

index_en.htm, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ევროპული კომისია (2015b), პეკინის სამოქმედო პლატფორმა: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/tools/statistics-indicators/platform-action/index_en.htm, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ქალებისა და კაცებისათვის თანაბარი შესაძლებლობების შესახებ ევროპული კომისიის საკონსულტაციო კომიტეტი (2014), მოსაზრება ქალთა მიმართ ძალადობის მონაცემთა შეგროვების შესახებ: http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/opinions_advisory_committee/141126_opinion_data_vaw_en.pdf, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ევროპული კომისია Daphne ინსტრუმენტები: <http://ec.europa.eu/justice/grants/results/daphne-toolkit/en/daphne-toolkit-%E2%80%93-active-resource-daphne-programme>, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ევროპული კომისია Daphne III: http://ec.europa.eu/justice/grants1/programmes-2007-2013/daphne/index_en.htm, ბოლოს ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

FRA (ევროპული კავშირის ფუნდამენტურ უფლებათა სააგენტო) (2014), ქალთა მიმართ ძალადობა: ევროკავშირის მასშტაბის გამოკითხვა: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/vaw-survey-main-results>, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

გენდერული თანასწორობის კომისია (2016), “ევროპის საბ-

ჭოს გენდერული თანასწორობის განმარტებითი ლექსიკონი: www.coe.int/equality, ნანახია 2016 წლის 25 იანვარს.

ჰელვეგი-ლარსენი (2010), „ძალადობა ახლო ურთიერთობებში. გავრცელება, ხასიათი და განვითარება, ისევე როგორც ქალებსა და კაცებში ინტიმურ პარტნიორზე ძალადობასთან ბრძოლის ძალისხმევები - 2010. საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ეროვნული ინსტიტუტი და გენდერული თანასწორობის სამინისტრო, კოპენჰაგენი: www.si-folkesundhed.dk/upload/violence_in_close_relationships_summary.pdf საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ეროვნული ინსტიტუტი და გენდერული თანასწორობის სამინისტრო, www.si-folkesundhed.dk/upload/english_summary.violence_003.pdf, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

HEUNI (2013), „ქალთა მიმართ ძალადობის საერთაშორისო კვლევა“: www.heuni.fi/en/index/researchareas/violenceagainstwomen/internationalviolenceagainstwomensurveyivaws.html, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

Instituto Nacional de Estadística (2014), ოჯახური და გენდერული ძალადობის სტატისტიკა: მეთოდოლოგია, მაისი 2014: www.ine.es/buscar/searchResults.do?searchString=violence+against+women&Menu_botonBuscador=Search&searchType=DEF_SEARCH&startat=0&L=1, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

კრუზი მ., სორენსენ ჯ., ბრონუმ-ჰანსე ჰ., და ჰელვეგი-ლარსენი კ. (2010), “ძალადობის მსხვერპლთა გამოვლენა რეესტრის მონაცემთა ბაზის საშუალებით“, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სკანდინავიური ჟურნალი, 2010, 0: 1-7.

LOKK, ინგლისურენოვანი გვერდი: www.lokk.dk/Info/In-English/.

ნორვეგიის გრანტები (2015), “ოჯახური და გენდერული ძალადობა“: <http://eeagrants.org/What-we-do/Programme-areas/Justice-and-home-affairs/Domestic-and-gender->

based-violence, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ოჯახურ და გენდერულ ძალადობასთან ბრძოლის სადამკვირ-
ვებლო პუნქტი: [www.poderjudicial.es/cgpj/en/Subjects/
Domestic-and-gender-violence/Spanish-
Observatory-on-
Domestic-Violence](http://www.poderjudicial.es/cgpj/en/Subjects/Domestic-and-gender-violence/Spanish-Observatory-on-Domestic-Violence), ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ONSa (სტატისტიკის ეროვნული სამსახური) “ ინგლისისა და
უელსის დანაშაულის კვლევა (CSEW)” : [www.crimesurvey.
co.uk/index.html](http://www.crimesurvey.co.uk/index.html), ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ONSb (სტატისტიკის ეროვნული სამსახური), “CSEW მო-
მხმარებლის სახელმძღვანელო 2014”: [http://www.ons.
gov.uk/ons/guide-method/method-quality/specific/crime-
statistics-methodology/index.html](http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/method-quality/specific/crime-statistics-methodology/index.html), ნანახია 2015 წლის 9
დეკემბერს.

ONSc (სტატისტიკის ეროვნული სამსახური), “CSEW კითხვა-
რი”, [http:// www.ons.gov.uk/ons/guide-method/method-
quality/specific/crime-statistics-
methodology/index.html](http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/method-quality/specific/crime-statistics-methodology/index.html),
ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ONSd (სტატისტიკის ეროვნული სამსახური), “CSEW წლიუ-
რი მიგნებები 2014”: [www.ons.gov.uk/ons/rel/crime-stats/
crime-statistics/year-ending-septem-
ber-2014/stb-crime-
in-england-and-wales--year-ending-september-2014.
html](http://www.ons.gov.uk/ons/rel/crime-stats/crime-statistics/year-ending-september-2014/stb-crime-in-england-and-wales--year-ending-september-2014.html), ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

დანიის სტატისტიკის სამსახური (2015), კვლევითი მონაცე-
მები: [www.dst.dk/en/
TilSalg/Forskningsservice#](http://www.dst.dk/en/TilSalg/Forskningsservice#), ნანახია
2015 წლის 9 დეკემბერს.

ტიუგესენი ლ. ს. და კიაერ ერსბოლი ა. (eds) (2011), „და-
ნიის მოსახლეობა - რეესტრების საფუძველზე ჯანდაცვისა და
ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული კეთილდღეობის კვლე-
ვა - დანიის რეესტრების აღწერა და კვლევაში მათი გამოყე-
ნების შედეგები“, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სკანდი-
ნავიური ჟურნალი, 39 (7): 1-209.

UNDAW (გაეროს ქალთა გაძლიერების განყოფილების)
(2010), სახელმძღვანელო ქალთა მიმართ ძალადობის შე-

სახებ კანონმდებლობასთან დაკავშირებით: www.un.org/womenwatch/daw/vaw/handbook/Handbook%20for%20legislation%20on%20violence%20against%20women.pdf, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

გაეროს ეკონომიკურ და სოციალურ საქმეთა დეპარტამენტი (2014), ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ სტატისტიკური მონაცემების წარმოების სახელმძღვანელო რეკომენდაციები: სტატისტიკური გამოკითხვები, გაერო

გაეროს ეკონომიკურ და სოციალურ საქმეთა დეპარტამენტი: http://unstats.un.org/unsd/gender/docs/Guidelines_Statistics_VAW.pdf, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

გაეროს გენერალური ასამბლეა (1993), დეკლარაცია ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის შესახებ: www.un.org/documents/ga/res/48/a48r104.htm, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

გაეროს სტატისტიკური კომისია (2010), “ქალთა მიმართ ძალადობის სტატისტიკური ინდიკატორების შესახებ გაეროს სტატისტიკური კომისიის პარტნიორი ორგანიზაციების შეხვედრის ანგარიში”, 2009 წლის 9-11 დეკემბერი, აგუასკალიენტესი, მექსიკა: www.un.org/womenwatch/daw/vaw/IssuesFocus/Report-of-the-Meeting-of-the-Friends-of-the-Chair-February-2010.pdf, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

UNODC (გაეროს ნარკოტიკებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ბიურო) (2015), დანაშაულების საერთაშორისო კლასიფიკაცია სტატისტიკური მიზნებისთვის. მარტი, 2015, ვერსია 1.0: www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/crime/ICCS/ICCS_final-2015-March12_FINAL.pdf

უალბი, ს. (2004), “ოჯახური ძალადობის ფასი”, DTI ქალებისა და თანასწორობის განყოფილება, ლონდონი, www.devon.gov.uk/cost_of_dv_report_sept04.pdf.

უალბი, ს. (2005), “ქალთა მიმართ ძალადობის სტატისტიკის გაუმჯობესება“, გაერთიანებული ერების ევროპული ეკონომიკური კომისიის სტატისტიკური ჟურნალი, 22(4): 193-216.

უალბი, ს. და ალენ ჯ. (2004), ოჯახური ძალადობა, სექსუა-

ლური შევიწროება, დევნა: დანაშაულის ბრიტანული კვლევის მიგნებები, შინაგან საქმეთა სამინისტროს კვლევა, 276, შინაგან საქმეთა სამინისტრო, ლონდონი www.avaproject.org.uk/media/28792/hors276.pdf.

უალბი, ს. და მაიჰილ ა. (2001), “ქალთა მიმართ ძალადობის კვლევის ახალი მეთოდოლოგიები”, კრიმინოლოგიის ბრიტანული ჟურნალი, 41(3): 502-522.

უალბი, ს. და ოლივ პ. (2014), გენდერული ძალადობის ღირებულების შეფასება ევროკავშირში, EIGE, ვილნიუსი.

უალბი, ს., თაუერზ ჯ. და ფრენსის ბ. (2014), “ოჯახური და გენდერული ძალადობის ჩართვა ძალადობის სოციოლოგიასა და კრიმინოლოგიაში”, სოციოლოგიური მიმოხილვა, 62(S2): 187-214.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (2005), ქალთა ჯანმრთელობისა და ქალთა მიმართ ოჯახში ძალადობის მულტინაციონალური კვლევა: www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/24159358X/en/, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (2014), დაავადებათა საერთაშორისო კლასიფიკაცია (ICD): www.who.int/classifications/icd/en/, ნანახია 2015 წლის 9 დეკემბერს.

მე-11 მუხლი – მონაცემთა შეგროვება და კვლევა

1. წინამდებარე კონვენციის განხორციელების მიზნით მხარეები განახორციელებენ შემდეგს:

a. რეგულარულად შეაგროვებენ შესაბამის სტატისტიკურ მონაცემებს ამ კონვენციის კომპეტენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმასთან დაკავშირებულ შემთხვევებზე;

b. მხარს დაუჭერენ ამ კონვენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმის შესწავლაზე მიმართულ კვლევებს, რათა გამოვლინდეს ძალადობის გამომწვევი ძირეული მიზეზები და მისი შედეგები, ძალადობის შემთხვევების რაოდენობა, და ძალადობის გამო მსჯავრდებულთა რაოდენობა, ისევე როგორც შეფასდეს იმ ზომების ეფექტურობა, რომლებიც გატარებული იქნა ამ კონვენციის მოთხოვნების განხორციელების მიზნით.

2. მხარეები რეგულარულად ჩაატარებენ მოსახლეობის აზრის კვლევას ამ კონვენციით განსაზღვრული ძალადობის ყველა ფორმის გავრცელების სიხშირისა და ტენდენციების შეფასების მიზნით. უზრუნველყოფენ, რომ ამ მუხლის შესაბამისად შეგროვებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იყოს საზოგადოებისათვის.

3. მხარეებმა კონვენციის 66-ე მუხლის შესაბამისად ჩამოყალიბებულ ექსპერტთა ჯგუფებს უნდა მიაწოდონ ამ მუხლის თანახმად შეგროვებული ინფორმაცია საერთაშორისო თანამშრომლობის ხელშეწყობისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების მიზნით. ეტალონების შესაქმნელად.

4. მხარეებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ამ მუხლის შესაბამისად შეგროვებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იყოს საზოგადოებისთვის.

www.coe.int

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მონინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 47 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთაგან 28 ევროპის კავშირის წევრია. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას – ხელშეკრულებას, რომელიც მიზნად ისახავს ადამიანის უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დაცვას. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE